

Yttranden över förslag till Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025–2027

Socialnämnden Centrum beslutade den 25 mars 2025 (§ 72) att skicka ett förslag till ny plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck till berörda nämnder och råd. I tabellen listas de nämnder och råd som har besvarat remissen och deras ställningstagande.

Nämnd/Råd	Tillstyrker/avstyrker	Beslutsdatum och §
Förskolenämnden	Tillstyrker	18 juni 2025 § 118
Grundskolenämnden	Tillstyrker	17 juni 2025 § 99
Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning	Avstyrker	17 juni 2025 § 98
Nämnden för funktionsstöd	Tillstyrker	25 juni 2025 § 101
Socialnämnden Hisingen	Tillstyrker	17 juni 2025 § 137
Socialnämnden Nordost	Tillstyrker	24 juni 2025 § 214
Socialnämnden Sydväst	Tillstyrker	17 juni 2025 § 125
Utbildningsnämnden	Tillstyrker	17 juni 2025 § 100
Äldre samt vård- och omsorgsnämnden	Avstyrker	17 juni 2025 § 116
Göteborgs Stads HBTQI-råd	Tillstyrker	23 maj 2025 § 6
Göteborgs Stads pensionärsråd	Tillstyrker	19 juni 2025 § 1
Göteborgs Stads råd för den nationella minoriteten romer	Tillstyrker	5 juni 2025 § 5
Göteborgs Stads råd för funktionsrätt	Tillstyrker	27 maj 2025 § 54
Ungdomsfullmäktige	-	5 maj 2025

Göteborgs Stads råd för den sverigefinska minoriteten beslutade att avstå från att besvara remissen (25 maj 2025 § 12).

Av de fjorton råd och nämnder som besvarade remissen tillstyrker elva förslaget och två avstyrker det. Ungdomsfullmäktige uttrycker att de tycker att förslaget är bra. Det är äldre- samt vård- och omsorgsnämnden och nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning som avstyrker förslaget.

Alla nämnder, utom grundskolenämnden, fattade beslut i enlighet med sina förvaltningsars förslag. Grundskolenämnden beslutade att tillstyrka förslaget i sin helhet (17 juni 2025 § 99).

Nedan följer nämndernas, rådens och ungdomsfullmäktiges yttranden.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-05-27

Ärendenummer FSF-2025-00996

Handläggare: Nina Åkesson

E-post: Nina.Akesson@forskola.goteborg.se

Yttrande över förslag till Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025-2027

Förslag till beslut

Förskolenämnden tillstyrker förslaget till Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025-2027 och översänder sitt yttrande till socialnämnden centrum.

Sammanfattning

Socialnämnden Centrum har remitterat förslag till Göteborg Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025-2027 till förskolenämnden för yttrande.

Förskolenämnden ombeds att beakta specifika frågor i sitt svar.

Förvaltningen bedömer att den föreslagna aktiviteten som förskolenämnden ansvarar för i planen kan genomföras inom den befintliga budgetramen, trots vissa kostnader för lokaler och vikarier. Aktiviteten bedöms vara ett komplement till stadens arbete mot våld i nära relationer, genom särskilt fokus på våldsutsatthet bland hbtqi-personer och personer med funktionsnedsättning. Planens generella utformning anses dock ge stort tolkningsutrymme till förvaltningarna, vilket kan innebära en risk för ojämlig implementering. Avsaknaden av tydligare riktlinjer kan göra att viktiga insatser inte prioriteras tillräckligt eller genomförs olika beroende på förvaltning.

En övergripande kommentar som förvaltningen vill framföra gällande planen är vikten av att arbeta med vårdnadshavare i förebyggande syfte. Förvaltningen bedömer att detta är avgörande för att tidigt upptäcka och förebygga hedersrelaterat våld och förtryck.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Den aktivitet som förskolenämnden ansvarar för i förslaget på ny plan bedöms medföra vissa direkta kostnader, bland annat för lokaler vid kompetenshöjande insatser och för vikarier i samband med föreläsningar eller utbildningstillfällen. Dessa kostnader bedöms som hanterbara inom nämndens budgetram, förutsatt att särskilda resurser avsätts för fortsatt arbete med Stadsrevisionens rekommendationer. Förvaltningen konstaterar samtidigt att även om det pågår flera relaterade insatser som kan bidra till att begränsa ytterligare kostnader, så behöver det beaktas att insatser med fokus på särskilt utsatta grupper, såsom hbtqi-personer och personer med funktionsnedsättning, kräver anpassad kompetensutveckling som kan medföra merkostnader. Det finns också ett behov av att säkerställa långsiktig finansiering för att de ska få genomslag i praktiken.

Ur ett resursfördelningsperspektiv identifieras även en risk att planens generella utformning skapar ett ekonomiskt tolkningsutrymme som kan leda till att förvaltningar tolkar och genomför arbetet olika. Utan tydligare riktlinjer eller särskilt avsatta resurser, till exempel för det tidiga förebyggande arbetet, finns en risk att viktiga områden inte prioriteras.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Den föreslagna aktiviteten som förskolenämnden ansvarar för i förslaget på ny plan syftar till att stärka skyddet för särskilt utsatta grupper i hederskontext, såsom hbtqi-personer och personer med funktionsnedsättning. Förvaltningen bedömer att insatser för att öka personalens kompetens om dessa gruppers särskilda utsatthet är viktiga och att insatsen kompletterar aktiviteter som pågår inom ramen för planen för arbetet mot våld i nära relationer. Samtidigt bedömer förvaltningen att planens generella utformning kan leda till ojämlig implementering mellan olika förvaltningar. Det bedöms inte bidra till att öka likvärdigheten i arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck i staden.

Samverkan

Information har skett med de fackliga organisationerna vid förvaltningssamverkan den 10 juni 2025.

Bilaga

Förslag till Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025-2027.

Ärendet

Socialnämnden Centrum har remitterat förslag till Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025-2027 till förskolenämnden för yttrande. Även grundskolenämnden, nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning, nämnden för funktionsstöd, socialnämnden Hisingen, socialnämnden Nordost, socialnämnden Sydväst, utbildningsnämnden, äldre samt vård- och omsorgsnämnden, Göteborgs Stads HBTQI-råd, Göteborgs Stads råd för funktionsrätt, Göteborgs Stads råd för den sverigefinska minoriteten, Göteborgs Stads pensionärsråd, Göteborgs Stads råd för den nationella minoriteten romer och Ungdomsfullmäktige, ska inkomma med sina yttranden. Socialnämnden Centrum vill ha remissinstansernas yttranden senast 2025-07-01.

Beskrivning av ärendet

Socialnämnden Centrum har särskilt bett remissinstanserna att beakta följande frågor i sina remissvar.

Bedömer ni att aktiviteterna som föreslås i planen som möjliga att genomföra inom förvaltningens budgetram?

I framtaget förslag på plan ansvarar förskolenämnden för en aktivitet. Socialförvaltningarna och utbildningsförvaltningarna ska öka personalens kompetens om hbtqi-personer och personer med funktionsnedsättnings särskilda utsatthet i hederskontext.

Förskoleförvaltningen konstaterar att flera insatser pågår som en direkt följd av Stadsrevisionens rekommendationer efter granskningen av nämndens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck under 2023. Aktiviteter pågår i förvaltningen för att personalen ska få den kompetensutveckling som krävs för att förstå och hantera hedersrelaterat våld och förtryck.

Den aktivitet som förskolenämnden ansvarar för i den föreslagna stadsövergripande planen medför vissa kostnader, exempelvis för lokaler vid föreläsningar och för vikarier. Trots dessa kostnader bedömer förvaltningen sammantaget att arbetet ryms inom den budgetram som nämnden fortsatt behöver avsätta för att möta de rekommendationer som Stadsrevisionen lämnat.

Bedömer ni att aktiviteterna som föreslås i planen kompletterar aktiviteterna i planen för arbetet mot våld i nära relationer och andra planer och program inom relaterade områden?

Förvaltningens bedömning är att aktiviteten i viss mån utgör ett komplement till de aktiviteter som redan ingår i stadens plan för arbetet mot våld i nära relationer. Detta bedöms särskilt gälla genom aktivitetens fokus på våldsutsatthet bland hbtqi-personer och personer med funktionsnedsättning.

Bedömer ni att aktiviteterna som föreslås i planen ökar likvärdigheten i stadens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck?

Planens övergripande och generella utformning innebär att den lämnar stort tolkningsutrymme till respektive förvaltning. Även om detta kan ses som en fördel ur ett styrningsperspektiv, finns en risk att vissa viktiga områden som exempelvis det förebyggande arbetet i tidiga åldrar, inte uppmärksammas eller prioriteras i tillräckligt

stor utsträckning. Förvaltningen bedömer att avsaknaden av tydligare riktlinjer i planen kan leda till att just sådana insatser uteblir eller blir ojämlika mellan olika förvaltningar och i delar av staden. Sammantaget bedöms därmed aktiviteterna inte fullt ut bidra till ökad likvärdighet i arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Övergripande kommentar

Förvaltningen vill samtidigt lämna en övergripande kommentar gällande avsnitt 1, förebyggande arbete. I den aktivitet som förskolenämnden ansvarar för lyfts hbtqi-personer och personer med funktionsnedsättning särskilt fram som utsatta grupper i hederskontext. Inom förskolan möter personalen många barn som inte själva kan föra sin talan, samt deras vårdnadshavare. Förvaltningen bedömer att insatsen för att öka personalens kompetens är relevant och viktig. Samtidigt saknas ett tydligt uppdrag i planen kring arbetet med vårdnadshavare, något som förvaltningen anser vara avgörande för att kunna förebygga och tidigt upptäcka hedersrelaterat våld och förtryck.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att den föreslagna aktiviteten kan genomföras inom befintlig budgetram och att den kompletterar aktiviteter i planen för arbetet mot våld i nära relationer. Förvaltningen föreslår att förskolenämnden beslutar att tillstyrka förslaget till Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025–2027.

Johan Olofson

Annika Samuelsson Lovén

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef Kvalitet

Expedieras till: socialcentrum@socialcentrum.goteborg.se

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-05-02

Ärendenummer GSF-2025-01298

Handläggare

Sara Lingefors

E-post sara.lingefors@grundskola.goteborg.se

Yttrande över förslag till plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025-2027

Förslag till beslut

I grundskolenämnden,

1. Grundskolenämnden avstyrker den aktivitet som riktar sig till grundskolenämnden som syftar till att öka personalens kompetens om hbtqi-personer och personer med funktionsnedsättnings särskilda utsatthet i hederskontext.
2. Grundskolenämnden tillstyrker planen i övrigt, samt översänder förvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2025-05-02, som sitt eget yttrande.

Sammanfattning

Grundskolenämnden har ombetts att yttra sig över plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025-2027. Syftet med planen är att stärka utvecklingen av Göteborgs Stads arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Planen innehåller fem aktiviteter där grundskoleförvaltningen, tillsammans med flera nämnder, endast är ansvarig för en aktivitet: *Socialförvaltningarna och utbildningsförvaltningarna ska öka personalens kompetens om hbtqi-personer och personer med funktionsnedsättnings särskilda utsatthet i hederskontext.*

Grundskoleförvaltningen ställer sig positiv till planen i sin helhet men anser att förvaltningen redan arbetar aktivt med den aktivitet som riktar sig till grundskolenämnden och att nästa steg måste bli att utvärdera effekten av pågående insats. Utifrån detta bedömer grundskoleförvaltningen att den del som riktar sig till grundskolenämnden och syftar till att öka personalens kompetens om hbtqi-personer och personer med funktionsnedsättnings särskilda utsatthet i hederskontext bör avstyrkas men att i övrigt tillstyrka planen.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förslag till plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025-2027, planeras följas upp årligen av Socialnämnd Centrum. Krav på återrapportering som ligger utanför ordinarie uppföljningsstruktur innebär alltid en kostnad för förvaltningen, då extra resurser tas i anspråk. Grundskoleförvaltningen har flera pågående insatser kopplat till hedersrelaterat våld och förtryck som ligger inom ordinarie budgetram.

Från staden finns i nuläget förslag på flera nya styrdokument inom området mänskliga rättigheter. Om förslagen antas, kommer dessa styrdokument sammantaget innebära en

ökad administration och kostnad för förvaltningen. Det finns även en risk att resurser blir felriktade och används för att följa upp det som efterfrågas i stället för att läggas på de insatser förvaltningen själva, i dialog med sina målgrupper, har identifierat som nödvändiga.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Syftet med planen är att stärka utvecklingen av Göteborgs Stads arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck. Den aktivitet som riktar sig till grundskolenämnden innebär att öka personalens kunskap om hbtqi-personer och personer med funktionsnedsättnings särskilda utsatthet i en hederskontext.

I rapporten *Det är ingen temadag att vara hbtq – det är man året om*, lyfts unga hbtq-personer som lever i en hederskontext fram som en särskilt utsatt grupp. Sedan 2019 finns Resursteam heder i Göteborg med uppdrag att stötta personer som utsätts eller riskerar att utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck, samt ge stöd till yrkesverksamma. När rapporten skrevs, kom en tredjedel av de frågeställningar som resursteamet hanterade från skolan.

Ytterligare en särskild utsatt grupp i en hederskontext är personer med intellektuell funktionsnedsättning. Personen är ofta beroende av att en anhörig för dennes talan. I de fall när våld, förtryck och begränsningar pågår, är det svårt för den som är utsatt att söka hjälp, då personen ofta står i en beroendeställning till den som utför handlingarna. Skolan har som grundläggande uppdrag att tillskapa en miljö där alla elever kan utvecklas, lära samt känna omsorg och omtanke. I det främjande arbetet ingår att skolan ger stöd och har kunskap och förståelse för att kunna agera i svåra situationer. Om skolpersonal har kunskap om hedersproblematik, samt gällande lagstiftning, kommer fler elever få vetskap om sina grundläggande rättigheter som kroppslig integritet, rätt att kunna leva ett liv fritt från våld samt rätt till att kunna påverka sitt eget liv.

Vid regeringssammanträde den 20 mars 2025, fattades beslut om att en utredning ska genomföras och lämna förslag på åtgärder som syftar till att stärka arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck i förskolan, skolan och fritidshemmet. Uppdraget ska redovisas senast den 12 augusti 2026.

Bedömning av barnets bästa

Sedan 2020 är barnkonventionen lag i Sverige. Enligt artikel 12 i FN:s barnkonvention har alla barn lika värde och rättigheter och ingen får diskrimineras. Skolans värdegrund vilar på en demokratisk grund, där utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och grundläggande demokratiska värderingar.

Enligt läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, Lgr22, innebär ett av skolans mål att varje elev efter genomgången grundskola ska ha fått kunskaper inom området sexualitet, samtycke och relationer samt om hedersrelaterat våld och förtryck. Rektor har ett särskilt ansvar för ovanstående kunskapsområde, samt att kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck behandlas återkommande i utbildningen. Förvaltningen arbetar aktivt med att upprätthålla och utveckla pågående arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Samverkan

Information på förvaltningens samverkansgrupp (FSG) den 10 juni 2025.

Bilaga

1. Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025-2027

Ärendet

Socialnämnd Centrum har remitterat förslag till plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025-2027 till grundskolenämnden att yttra sig över.

Grundskolenämndens yttrande ska vara socialnämnd Centrum tillhanda senast den 1 juli 2025.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade den 25 april 2024 att ge socialnämnd Centrum i uppdrag att ta fram en ny plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck. Syftet med planen är att stärka utvecklingen av Göteborgs Stads arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck genom att öka förvaltningarnas förmåga att ge likvärdigt stöd till olika målgrupper, samt stärka kunskapen om de utsatta grupperna i en hederskontext. Planen är tänkt att synkroniseras med mål och aktiviteter i pågående plan för arbetet mot våld i nära relationer 2024-2027, då hedersrelaterat våld och förtryck ofta utövas i nära relation.

Planen innehåller fem aktiviteter där grundskoleförvaltningen tillsammans med flera nämnder, endast är ansvarig för en aktivitet som lyder:

Socialförvaltningarna och utbildningsförvaltningarna ska öka personalens kompetens om hbtqi-personer och personer med funktionsnedsättnings särskilda utsatthet i hederskontext.

I remissvaret ska även följande frågeställningar beaktas:

- Bedömer ni att aktiviteterna som föreslås i planen är möjliga att genomföra inom förvaltningens budgetram?
- Bedömer ni att aktiviteterna som föreslås i planen kompletterar aktiviteterna i planen för arbetet mot våld i nära relationer och andra planer och program inom relaterat område?
- Bedömer ni att aktiviteterna som föreslås i planen ökar likvärdigheten i stadens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck?

Planen löper ut år 2027 och då ska samtliga aktiviteter vara genomförda. Fram till dess ska genomförandet av aktiviteterna årligen återskapas. Då endast en aktivitet berör grundskoleförvaltningen och där förslaget i föreliggande yttrande är att avstyra aktiviteten, kommer förvaltningen inte beröra ovanstående frågeställningar i yttrandet.

Bakgrund

Utifrån Stadsrevisionens granskning av grundskolenämnden, verksamhetsåret 2023, lämnades en rad rekommendationer kring hedersrelaterat våld och förtryck. Nämnden rekommenderades att:

1. säkerställa att personalen får kompetensutveckling i vad hedersrelaterat våld och förtryck innebär.
2. säkerställa att det vidtas adekvata åtgärder om det framkommer att personal upprätthåller hedersnormer och inte främjar mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar.
3. upprätta rutiner för hur personalen kan upptäcka och hur de ska agera vid misstanke om en elev är utsatt för hedersrelaterat våld och förtryck.
4. följa upp och utvärdera arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck.

I samband med förvaltningens yttrande över granskningen gav grundskolenämnden förvaltningen i uppdrag att:

- komplettera yttrandet med åtgärd om att samtliga rektorer ska få kompetens kring hedersförtryck under läsåret 2024/2025.
- komplettera förslag till yttrande med åtgärd om att stärka rektorernas kompetens under läsåret 2024/2025 att hantera hedersnormer vid rekrytering och bland anställda samt agera gentemot anställda som sprider hedersnormer, eller utsätter elever för hedersförtryck i sin yrkesutövning.

Grundskoleförvaltningen har efter detta genomfört flera åtgärder i linje med stadsrevisionens rekommendationer och de kompletterande uppdragen från grundskolenämnden. I samband med nämndens årsrapport 2024 förklarades uppdragen fullgjorda och därefter har förvaltningen fortsatt att systematiskt arbeta med frågan.

Elevhälsan har utvecklat en digital utbildning för elevhälsopersonal. Förvaltningen har tillsammans med Resursteam Heder tagit fram en utbildning för övrig skolpersonal. Syftet med insatserna är att öka kompetensen kring hedersrelaterat våld och förtryck hos skolpersonal, stärka eleverna så de vet sina rättigheter och vart de kan vända sig om de är utsatta, samt på sikt minska antal elever som utsätts för hedersrelaterat våld. Nytt stödmaterial om hur personal bör agera vid misstankar om hedersrelaterat våld och förtryck finns med i utbildningen. Utbildningsmaterialet belyser hbtqi-personers och personer med funktionsnedsättnings särskilda utsatthet i en hederskontext. Utbildningarna har genomförts under vårterminen 2025 och har förlagts på studiedagar.

Förvaltningen har tagit fram en rutin som innebär att skolsköterskan och kuratorn på skolan, i början av terminen, pratar om hedersrelaterat våld och förtryck med skolpersonal. Detta är en löpande aktivitet som inte har något slutdatum. Frågan om heder är aktiv året om och elevhälsan har tagit fram stödmaterial, samt informerar pedagoger löpande om att de kan ta kontakt om behov av stöd eller rådgivning finns.

Under året har även en samverkansrutin tagits fram och som ska tydliggöra samverkansprocessen mellan förskole- grundskole- och utbildningsförvaltningen, samt med de fyra socialförvaltningarna i staden. Syftet med rutinen är att tydliggöra ansvarsfördelningen och tillvägagångssätt mellan berörda nämnder.

På stadens intranät, Digitala Navet, finns information och kunskapshöjande material om hedersrelaterat våld och förtryck. Från och med den 1 maj 2025 centraliseras stödet till personer utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck. Målet är att kunna erbjuda ett mer likvärdigt stöd och mer tid för att hjälpa utsatta. Redan idag finns Regionalt stödcentrum heder och personer som befinner sig i en hederskontext kan ta kontakt med stödcentrumet för stöd och hjälp. Även medarbetare kan vända sig hit för att få stöd i ärenden kring hedersproblematik eller för att få kompetensutveckling.

På Göteborgs Stads hemsida finns en tillgänglig webbutbildning, framtagen av Göteborgsregionen (GR) och Regionalt stödcentrum heder. Utbildningen riktar sig till personal inom skola och socialtjänst.

Utöver det har en fickfolder tagits fram som enkelt kan delas ut till skolpersonal. På fickfoldern finns det kort information om hur man kan bemöta en elev som är utsatt samt kontaktuppgifter till vart man kan vända sig.

Flera skrivningar i läroplanen har koppling till hedersrelaterat våld och förtryck, exempelvis genom undervisning inom kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer. Rektor är särskilt ansvarig för kunskapsområdet, samt att kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck behandlas återkommande i utbildningen.

Förvaltningens bedömning

Skolan är en statligt reglerad verksamhet, samtidigt som Göteborgs Stad är huvudman för den kommunala verksamheten. Grundskoleförvaltningen ansvarar för att planera, genomföra och följa upp de mål och uppdrag som den kommunala styrningen ger. Med för många mål i form av planer, program och uppdrag, finns risk för målträngsel. Det riskerar i sin tur att skapa dubbelarbete och onödig administration.

För att ha en effektiv planering och uppföljning behöver förvaltningen få möjlighet att skapa en systematik för när olika typer av frågor hanteras. Det är en utmaning att frigöra tid till den typen av kompetensutveckling som efterfrågas i planen då huvuddelen av skolpersonalens arbetstid är förlagd tillsammans med eleverna. Den tid som finns tillgänglig för fysiska gemensamma utbildningar är främst under studiedagar. Under dessa studiedagar finns det många aktuella och viktiga områden som behöver beaktas och verka kunskapshöjande. Bedömning av vilka kompetensutvecklingsbehov som finns bör ske i samråd med rektorn på varje enskild skola.

Grundskoleförvaltningen har sedan revisionens granskning arbetat med riktade kunskapshöjande insatser och har nu ett mer systematiskt arbetssätt. Utbildningsmaterial som tagits fram inkluderar hbtqi-personers och personer med funktionsnedsättnings särskilda utsatthet i en hederskontext.

Utöver att fortsätta utveckla pågående arbete kommer grundskoleförvaltningen som nästa steg utvärdera de mer omfattande utbildningsinsatser som har genomförts under våren. Det för att kunna analysera vilka insatser som ger mest effekt att verka kunskapshöjande och, på sikt, minska förekomsten av hedersrelaterat våld och förtryck. Eftersom flera av dessa insatser fortfarande pågår, är det ännu för tidigt att utvärdera.

I augusti 2026 redovisas ett regeringsuppdrag som syftar till att lämna förslag på åtgärder att stärka arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck i förskolan, skolan och fritidshemmet. Då grundskoleförvaltningen redan har större insatser i gång, sammantaget med att regeringen redan nästa år kommer att vidta ytterligare åtgärder, ser förvaltningen att beslut om insatser utöver dessa bör avvaktas.

Grundskoleförvaltningen ställer sig utifrån ovan positiva till planen i sin helhet men anser att den aktivitet som riktar sig till grundskolenämnden, och syftar till att öka personalens kompetens om hbtqi-personer och personer med funktionsnedsättnings särskilda utsatthet i hederskontext, bör avstyrkas. Arbete inom detta område pågår redan och förvaltningen bedömer att den föreslagna skrivningen inte stöttar det pågående arbetet utan riskerar att orsaka målträngsel och onödig administration.

Protokollsutdrag skickas till

Socialnämnd Centrum

Maria Andersson
Förvaltningsdirektör

Helena Sjöberg
Avdelningschef Planering och utveckling

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-05-23

Diarienummer 0773/25

Handläggare

Moa Säf

Telefon: 031-365 00 00 (växel)

E-post: moa.saf@arbvux.goteborg.se

Remissvar avseende förslag om Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025-2027

Förslag till beslut

1. Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning avstyrker förslaget avseende Göteborgs Stadsplan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025-2027
2. Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som nämndens eget yttrande till Socialnämnd Centrum.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade 2024-04-25 att ge socialnämnd Centrum i uppdrag att ta fram en ny plan mot hedersrelaterat våld och förtryck, och beslutade om ett tilläggsuppdrag 2024-10-10.

I den nya planen föreslås förvaltningen Arbetsmarknad och vuxenutbildning genomföra en aktivitet. *Aktivitet 1:1 Socialförvaltningarna och utbildningsförvaltningarna ska öka personalens kompetens om hbtqi-personer och personer med funktionsnedsättnings särskilda utsatthet i hederskontext.*

Socialnämnden Centrum önskar att remissinstanserna särskilt beaktar följande frågor i sina remissvar:

- Bedömer ni att aktiviteterna som föreslås i planen är möjliga att genomföra inom förvaltningens budgetram? Ange grunderna för er bedömning.
- Bedömer ni att aktiviteterna som föreslås i planen kompletterar aktiviteterna i planen för arbetet mot våld i nära relationer och andra planer och program inom relaterade områden?
- Bedömer ni att aktiviteterna som föreslås i planen ökar likvärdigheten i stadens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck?

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningens bedömning är att den aktivitet som föreslås bör rymmas inom ramen för berörda nämnders grunduppdrag.

Dock behöver Göteborg Stads budgetmål 2025 om att göra besparingar i administration för att omfördela resurser till att göra skillnader till göteborgarna beaktas. Det finns många områden inom mänskliga rättigheter samt inom trygghetsområdet där kunskapshöjande insatser inom staden ska ske men det finns idag ingen tydlig samordning, kommunikation och gemensam struktur för uppföljning.

Att kunskapshöjning sker är en positiv förväntad inverkan på den enskilde invånaren men som upplägget är nu så ser vi att staden behöver värdera om nuvarande arbetssätt av kompetenshöjande insatser är det mest effektiva.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Förvaltningens grunduppdrag ska utföras på ett sätt där mänskliga rättigheter respekteras och efterlevs. Vårt uppdrag är att skapa förutsättningar för arbete och studier genom en verksamhet som tillgodoser mänskliga rättigheter, motverkar diskriminering och erbjuder likvärdig service. Planen avser att stödja det arbetet genom att öka personalens kompetens om hbtqi-personer och personer med funktionsnedsättnings särskilda utsatthet i hederskontext och är förväntas vara en positiv inverkan på invånarnas sociala relation mellan varandra och stadens verksamheter.

Förvaltningen ser att kunskapshöjande insatser är viktigt dock behöver tillvägagångssätt utvärderas även utifrån ekonomiska perspektiv så ändamålsenligt, effektivt och administrativt enkelt som möjligt.

Samverkan

Information gavs i den förvaltningsövergripande samverkansgruppen 12 juni 2025.

Beslutet skickas till

Socialnämnden Centrum

Bilagor

1. Göteborgs Stads plan för arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025–2027

Ärendet

Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning har fått i uppdrag av Socialnämnd Centrum att yttra sig om förslaget avseende Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025–2027.

Remissyttrandet ska inkomma till Socialnämnden Centrum senast 2025-07-01

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2024-04-25 att ge Socialnämnd Centrum i uppdrag att ta fram en ny plan mot hedersrelaterat våld och förtryck, och beslutade om ett tilläggsuppdrag 2024-10-10. Socialförvaltningen Centrum har nu tagit fram ett förslag till ny plan. Stadens nuvarande plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck har utvärderats av stadsledningskontoret och stadsrevisionen gjorde år 2023 en granskning av frågan. Dessa rapporter har utgjort underlag till förslaget till ny plan.

Socialnämnden Centrum önskar att remissinstanserna särskilt beaktar följande frågor i sina remissvar:

- Bedömer ni att aktiviteterna som föreslås i planen är möjliga att genomföra inom förvaltningens budgetram? Ange grunderna för er bedömning.
- Bedömer ni att aktiviteterna som föreslås i planen kompletterar aktiviteterna i planen för arbetet mot våld i nära relationer och andra planer och program inom relaterade områden?
- Bedömer ni att aktiviteterna som föreslås i planen ökar likvärdigheten i stadens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck?

I den nya planen föreslås förvaltningen Arbetsmarknad och vuxenutbildning genomföra en aktivitet.

Aktivitet 1:1 Socialförvaltningarna och utbildningsförvaltningarna ska öka personalens kompetens om hbtqi-personer och personer med funktionsnedsättnings särskilda utsatthet i hederskontext.

Uppföljning föreslås ske genom att förvaltningen varje år följer upp genomförandet utifrån denna plan och rapporterar till sin nämnd. I rapporteringen ska förvaltningarna beskriva hur aktiviteterna genomförs och vilka hinder som eventuellt finns i genomförandet.

Socialnämnd Centrum ansvarar för en samlad uppföljning vid planperiodens slut år 2027. I uppföljningen är det viktigt att undersöka vilka resultat eller nya utvecklingsprocesser som aktiviteterna har gett upphov till.

Förvaltningens bedömning

Kunskapshöjning är en viktig grund och har en positiv förväntad inverkan på den enskilde invånaren. Det finns många områden inom mänskliga rättigheter och trygghetsområdet där kunskapshöjande insatser inom staden ska ske men det finns idag ingen tydlig samordning, kommunikation och gemensam struktur för uppföljning och genomförande. Staden, genom stadsledningskontoret och socialförvaltningarna, behöver samordna stöd för kunskapshöjning och struktur för uppföljning inom mänskliga rättigheter och trygghetsområdet. Detta för att det ska bli enkelt för en förvaltning att arbeta med kunskapshöjning.

Om det inte finns en tydlig samordning, kommunikation och gemensam struktur för uppföljning och genomförande så är det svårt att nå Göteborg Stads budgetmål 2025 om att göra besparingar i administration för att omfördela resurser till att göra skillnader till göteborgarna beaktas.

Därav föreslås remissen avstyrkas.

Lars Durfelt
Förvaltningsdirektör

Maria Löfgren
Avdelningschef

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-06-03

Diarienummer N161-0637/25

Handläggare

Josiane Bolenge Kamparås

Telefon: 031-367 94 55

E-post:

josiane.bolenge.kamparas@funktionsstod.goteborg.se

Svar på remiss om förslag till Göteborgs Stads plan för stadens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025–2027

Förslag till beslut

1. Nämnden för funktionsstöd tillstyrker förslag till Göteborgs Stads plan för stadens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025–2027 med de synpunkter som framkommer i tjänsteutlåtandet.
2. Nämnden för funktionsstöd översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till socialnämnden Centrum.
3. Nämnden för funktionsstöd förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Sammanfattning

Nämnden för funktionsstöd har mottagit förslag till *Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025–2027* på remiss från socialförvaltningen Centrum. Planen ska komplettera stadens plan för arbete mot våld i nära relationer och bidra till en mer likvärdig hantering av hedersrelaterat våld i hela staden.

Förvaltningen är positiv till att planen utgår från samma målområden som den befintliga planen för våld i nära relationer – förebyggande arbete, stöd och skydd för vuxna och barn, samt kvalitetssäkring av insatser. Det är särskilt viktigt att planen lyfter personer med funktionsnedsättning och hbtqi-personer som särskilt sårbara grupper, och betonar behovet av att dessa ges likvärdigt stöd och skydd.

Förvaltningen välkomnar att planen bygger vidare på redan etablerade arbetssätt, såsom kompetensutveckling, och att den föreslår att öka kunskapen om utsattheten hos personer med funktionsnedsättning och hbtqi-personer i hela stadens social- och utbildningsförvaltningar.

Det är även positivt att planen föreslår att socialnämnderna får i uppdrag att säkerställa att rutiner finns för att ställa frågor om våldsutsatthet och våldsutövning i hederskontext, samt att den föreslår två nya utvecklingsområden: att ställa frågor för att upptäcka hedersrelaterat våld och införa standardiserade risk- och skyddsbedömningar, exempelvis Socialstyrelsens bedömningsstöd Heva.

Vidare ser förvaltningen positivt på att planen kopplas till *Göteborgs Stads program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning*, särskilt strategin ”Rätten till ett tryggt liv” som syftar till att förebygga våldsutsatthet genom normmedvetet arbete.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Den föreslagna planen fokuserar på att stärka och utveckla befintligt arbete som utförs inom verksamheternas grunduppdrag. Förvaltningen har sedan några år tillbaka, etablerat samarbete med dåvarande resursteam heder och regionalt stödcentrum heder för utbildning av förvaltnings personal i frågan om personer med funktionsnedsättning särskilda utsatthet i hederskontext. Inom förvaltningen finns redan arbetssätt, rutiner och utbildningsmaterial framtagna för arbete mot våld i nära relationer och stereotypa normer, vilket innebär att ekonomiska resurser endast behöver fokusera på att synkronisera och vidareutveckla det befintliga arbetet i bägge områden. Emellertid innebär fortsatta och utvidgade kompetensutvecklingsinsatser till baspersonal och enhetschefer kostnader för vikarier vid utbildning, i en stor personalintensiv förvaltning. Arbetet innebär en fortsatt kostnad för särskilt avsatt personal inom förvaltningen som säkerställer arbetet.

På stadensövergripande nivå bedöms att planen kan bidra till att stärka utvecklingen av och öka likvärdigheten i stadens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck samt komplettera *Göteborgs Stads plan för arbete mot våld i nära relationer 2024–2027*. En förbättrad samordning och samverkan för kompetensutveckling och utveckling av insatser innebär en mer effektiv användning av stadens ekonomiska och personella resurser.

På ett samhällsekonomiskt plan är kostnaderna för hedersrelaterat våld och för våld i nära relationer stora. Att synkronisera arbetet med hedersrelaterat våld och våld i nära relationer för ökad likvärdighet kan innebära vinster för såväl individer som samhälle. Samtidigt kan det innebära större behov av resurser från samhället om olika aktörer i staden blir bättre på att upptäcka våldsutsatthet och våldsutövande, eftersom målgruppen som erbjuds eller söker stöd då kan öka.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på ärendet utifrån den ekologiska dimensionen.

Bedömning ur social dimension

Hedersrelaterat våld och förtryck är ett allvarligt samhällsproblem som drabbar många människor och grupper. Planens utgångspunkt är FN:s förklaring om de mänskliga rättigheterna som betonar alla människors rätt till liv, frihet och personlig säkerhet. Planen skall komplettera *Göteborgs Stads plan för arbete mot våld i nära relationer 2024–2027* för att öka likvärdighet, förbygga brott och utsatthet samt främja invånarnas rätt till stöd, hjälp och skydd i kontexten av våld i synnerhet hedersrelaterat våld och förtryck.

Planen adresserar utsatthet för personer med funktionsnedsättning och hbtqi-personer i en hedersrelaterad kontext och föreslår aktiviteter som kan förbättra målgruppens möjligheter att få adekvat och likvärdigt stöd, vilket på sikt kan ha positiv inverkan på befolkningens hälsa och på de mest utsatta och sårbara individernas förutsättningar. Planens innehåll stämmer väl överens med inriktningen och strategierna i programmet för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning, och betonar vikten av att arbeta normmedvetet för att upptäcka och förebygga diskriminering och våldsutsatthet som kan drabba personer med funktionsnedsättning.

Samverkan

Information lämnas i förvaltningsövergripande samverkansgrupp (FSG) den 18 juni 2025.

Bilagor

1. Förslag till Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025–2027 (Remissversion)
2. Svar på frågor i remissutskicket
3. Tabell på aktiviteter i planen

Ärendet

Nämnden har fått förslag till *Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025–2027* på remiss från socialnämnden Centrum.

Nämndens svar ska vara socialnämnden Centrum tillhanda senast den 1 juli 2025.

Beskrivning av ärendet

Förvaltningen yttrar sig över remissen av förslag till *Göteborgs Stads plan mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025–2027* utifrån nämndens ansvar, uppdrag och målgruppsperspektiv. Förslaget har tagits fram av Socialnämnd Centrum på uppdrag av kommunstyrelsen och bygger vidare på tidigare planer samt resultat från granskningar och utvärderingar genomförda 2023 av stadsledningskontoret och stadsrevisionen.

Syftet med planen är att stärka och samordna Göteborgs Stads arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck, samt att öka likvärdigheten i bemötande och stöd till utsatta personer. Planen är nära kopplad till *Göteborgs Stads plan för arbete mot våld i nära relationer 2024–2027* och har tagits fram i bred samverkan med flera förvaltningar och stadsledningskontoret.

Förvaltningen för funktionsstöd har bidragit till arbetet med att synliggöra särskild utsatthet hos personer med funktionsnedsättning i en hedersrelaterad kontext. Denna aspekt har beaktats i planförslaget, som lyfter fram behovet av individanpassade och tillgängliga stödinsatser, inklusive för hbtqi-personer som ofta riskerar ytterligare utsatthet.

Planens övergripande mål är att ingen ska utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck. Tre delmål har för detta mål formulerats:

1. Förebyggande arbete
2. Stöd och skydd till vuxna och barn
3. Arbetet är av god kvalitet

Till varje mål kopplas konkreta aktiviteter, ansvarsfördelning och tidsramar. Nämnden för funktionsstöd har ett tydligt ansvar i tre av fem aktiviteter, bland annat gällande kompetenshöjande insatser och stärkta rutiner för att upptäcka våld och erbjuda likvärdigt stöd till personer med funktionsnedsättning. Se tjänsteutlåtandets bilaga 3.

Planen föreslår att varje ansvarig nämnd årligen följer upp genomförandet och identifierar eventuella hinder. En övergripande utvärdering görs 2027 av Socialnämnd Centrum. Planen utgör ett komplement till befintlig styrning och ska bidra till att stadens arbete lever upp till nationell lagstiftning, konventioner och lokal styrning.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen är positiv till att planen bygger på samma målområden som planen för arbete mot våld i nära relation för att utveckla stadens befintliga arbete mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck med syfte att ingen skall utsättas för våld. Förvaltningen är positiv till att planen lyfter upp personer med funktionsnedsättning och hbtqi-personer som också särskilt sårbara grupper i hederskontext. Det är positivt att planen betonar vikten av att arbeta förebyggande för att säkerställa att de uppmärksammas och får en likvärdig tillgång till stöd och hjälp.

Vidare är förvaltningen positiv till att planen utgår från strategier som förvaltningen redan arbetar med, kompetensutvecklingsinsatser. Förvaltningen är positiv att planen föreslår som förebyggande åtgärd att öka personalens kompetens om personer med funktionsnedsättnings och hbtqi-personer särskilda utsatthet i hederskontext i de övriga socialförvaltningarna och utbildningsförvaltningarna.

Det är också positivt att socialnämnderna och nämnden för funktionsstöd föreslås få i uppdrag av att säkerställa att det finns rutiner och metoder för att ställa frågor om våldsutsatthet och våldsutövning. Detta kan leda till att arbetet med hedersrelaterat våld och förtryck inkluderas i befintligt arbetet med våld i nära relationer.

Förvaltningen är positiv att planen har identifierat och föreslår två aktiviteter utöver det som redan görs enligt lagar och föreskrifter. Det handlar om att ställa frågor för upptäckt av hedersrelaterat våld och att implementera standardiserade bedömningsmetoder för risk- och skyddsbedömning inriktade på hedersrelaterat våld och förtryck, exempelvis Socialstyrelsens bedömningsstöd Heva.

Personer med olika funktionsnedsättningar, fysiska, intellektuella eller psykiska, riskerar att utsättas för dubbel eller ännu större utsatthet i hederskontexten. Förvaltningen vill därför betona vikten av att uppmärksamma den särskilda och komplexa utsattheten för mer anpassat stöd och skydd för personer med funktionsnedsättningar i en hederskontext.

Det framgår att planen kompletterar förvaltningarnas systematiska kvalitetsarbete som säkerställer att verksamheten lever upp till internationella konventioner, svensk lagstiftning, föreskrifter och allmänna råd samt lokal styrning, vilket förvaltningen anser vara positivt. Förvaltningen ser positivt att planen har koppling till programmet för full delaktighet för personer med funktionsnedsättningar, där en strategi för Rätten till ett tryggt liv är att stadens verksamheter ska arbeta normmedvetet för att upptäcka och förebygga förtryck, diskriminering och alla former av våldsutsatthet som kan drabba personer med funktionsnedsättning.

I förslaget till plan har social- och utbildningsnämnderna tydliga samordningsansvar för att ge mer riktning och stöd i arbetet och bidra till utveckling och samverkan i verksamheterna.

Camilla Blomqvist

Anna Lifjorden

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef Utföraravdelningen Nordost/Sydväst

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-04-17

Diarienummer N166-0253/25

Handläggare

Andreas Ericson, Karita Saapunki Björk

Författare

Cecilia Kristensson

Telefon: 031 366 49 59

E-post: cecilia.kristensson@socialhisingen.goteborg.se

Yttrande över remissvar från socialnämnden Centrum gällande förslag till Göteborgs stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck

Förslag till beslut

Socialnämnd Hisingen:

1. Tillstyrker Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025-2027 med hänvisning till de synpunkter och förslag som redovisas i tjänsteutlåtandet.
2. Förklarar paragrafen omedelbart justerad

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade 2024-04-25 att ge socialnämnd Centrum i uppdrag att ta fram en ny plan mot hedersrelaterat våld och förtryck, och beslutade om ett tilläggsuppdrag 2024-10-10. Socialförvaltningen Centrum har nu tagit fram ett förslag till ny plan som har skickats på remiss till socialförvaltningen Hisingen att ta ställning till.

Förslaget till ny plan har, enligt uppdrag, synkroniserats med planen för arbete mot våld i nära relationer. De båda planerna delar tidsperiod, målsättning och delmålsområden. Det möjliggör för förvaltningen att koppla samman arbetet med de båda planerna och skapa synergier. Förslaget innehåller fem aktiviteter som förvaltningen bedömer kommer att öka likvärdigheten i stadens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck och som kompletterar stadens pågående arbete med frågan.

Socialförvaltning Hisingen bedömer att förslaget till ny plan utgör en viktig del av stadens arbete mot våld och för mänskliga rättigheter med särskild aspekt gällande barn och ungas rättigheter. Förvaltningen bedömer att aktiviteterna som föreslås i planen är möjliga att genomföra inom förvaltningens budgetram, men vill särskilt uppmärksamma att ju mer kunskapen om hedersrelaterat våld uppmärksammas och frågas om desto fler individer kan komma att söka förvaltningens hjälp och stöd. Detta i sin tur kan komma att öka förvaltningens kostnad av skydd både på lång och kort sikt. Förvaltningen bedömer att aktiviteterna i planen kompletterar planen i arbetet mot våld i nära relationer samt andra planer och program inom relaterade områden. Förvaltningen bedömer även att aktiviteterna i planen kan komma att öka likvärdigheten i stadens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck. Förvaltningen gör bedömningen att samordningsansvaret för aktivitet 3.1 inte bör åläggas Hisingen. Aktiviteten har ett alltför brett innehåll vilket medför att den inte ryms inom det uppdrag som åligger Enheten för

kvalitet. Förvaltningen efterfrågar en tydligare samordning av arbetet med planen och stadens arbete med hedersrelaterat våld och förtryck, motsvarande hur planen för arbetet mot våld i nära relationer och arbetet utifrån den samordnas genom Kompetenscentrum våld i nära relation.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Socialförvaltning Hisingen bedömning är att de aktiviteter som föreslås i den nya planen bör rymmas inom ramen för nämndens grunduppdrag. Dock har förvaltningen erfarenhet utifrån förvaltningens förebyggande arbete med barn och unga att ju mer kunskapen om hedersrelaterat våld uppmärksammas och frågas om desto fler individer kan komma att söka förvaltningens hjälp och stöd. Detta kan komma att öka förvaltningens kostnad av skydd både på lång och kort sikt.

Det bör också lyftas att komplettera med manuella arbetssätt för att granska ärenden som är kodade som hedersrelaterade kräver både tid, resurser och en tydlig struktur för uppföljning.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Frihet från hedersrelaterat våld och förtryck är en mänsklig rättighet. Socialförvaltningen Hisingen bedömer att förslaget till ny plan utgör en viktig del av stadens arbete mot våld och för mänskliga rättigheter. Förvaltningen ser fördelar med att den kompletterar Göteborgs Stads plan för arbete mot våld i nära relationer 2024–2027 samt annan planerande styrning inom området mänskliga rättigheter och brottsförebyggande arbete. Aktiviteterna i planen är ett komplement för att ytterligare främja målgruppens rätt till stöd och hjälp. Förslagets inriktning på särskilt utsatta grupper så som hbtqi-personer och personer med funktionsnedsättning möjliggör ett ökat fokus på dessa gruppers utsatthet samt ökad samverkan mellan förvaltningar för att säkerställa upptäckt, stöd och hjälp. Planens ambition att främja gemensamma arbetssätt över staden ser förvaltningen som svår att genomföra då socialförvaltningarna och förvaltningen för funktionsstöd har skilda uppdrag i frågan. Det blir därför svårt för enheten för kvalitet att ha ett samordnade ansvar. För att skapa en ändamålsenlig och genomförbar aktivitet rekommenderas att fokus i stället läggs på att identifiera vilka delar som behöver vara gemensamma mellan alla förvaltningarna. Att hitta gemensamma rutiner över staden bedömer förvaltningen öka likvärdigheten för stadens invånare och förvaltningen ser det som en positiv utveckling inom området.

Bilagor

1. Begäran om yttrande över förslaget till Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025–2027
2. Göteborgs Stads plan för arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025–2027

Ärendet

Socialförvaltning Hisingen ombeds besvara remiss till förslag om Göteborgs Stads Plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025–2027. Planen innehåller fem aktiviteter varav fyra aktiviteter direkt berör förvaltningens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck. Socialförvaltningen ska yttra sig senast 2025-07-01.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2024-04-25 att ge socialnämnd Centrum i uppdrag att ta fram en ny plan mot hedersrelaterat våld och förtryck, och beslutade om ett tilläggsuppdrag 2024-10-10. Socialförvaltningen Centrum har nu tagit fram ett förslag till ny plan som skickas på remiss till Socialförvaltning Hisingen att ta ställning till.

Stadens nuvarande plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck har utvärderats av stadsledningskontoret och stadsrevisionen gjorde år 2023 en granskning av några nämnders arbete med frågan. Dessa rapporter har utgjort underlag till förslaget till ny plan. Förvaltningen har även haft dialoger med övriga socialförvaltningar, utbildningsförvaltningar, förvaltningen för arbetsmarknad och vuxenutbildning, och stadsledningskontoret.

Förslaget till ny plan har enligt uppdrag synkroniserats med planen för arbetet mot våld i nära relationer. De båda planerna delar tidsperiod, målsättning och delmålsområden. Det möjliggör för förvaltningen att koppla samman arbetet med de båda planerna och skapa synergier. Förslaget till ny plan har även utformats med hänsyn till utvecklingen av stadens styrmiljö. Förslaget innehåller fem aktiviteter som förvaltningen bedömer kommer att öka likvärdigheten i stadens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck och som kompletterar stadens pågående arbete med frågan.

Förvaltningen skall särskilt beakta följande frågor:

1. Bedömer ni att aktiviteterna som föreslås i planen är möjliga att genomföra inom förvaltningens budgetram?
2. Bedömer ni att aktiviteterna som föreslås i planen kompletterar aktiviteterna i planen för arbetet mot våld i nära relationer och andra planer och program inom relaterade områden?
3. Bedömer ni att aktiviteterna som föreslås i planen ökar likvärdigheten i stadens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck?

Ärendet har tagits upp med enhetschef på enheten för kvalitet (2025-04-24) och med verksamhetsutvecklare för barn och unga (2025-04-22). Dialog har också skett med resursteam heder samt de övriga socialförvaltningarna.

Förvaltningens bedömning

Övergripande synpunkter

Förvaltningen bedömer att planen är väl avvägd vad gäller omfattning och innehåll. Planens korta och tydliga utformning är positiv och underlättar implementering. Den innehåller flera konkreta aktiviteter som bedöms möjliga att initiera och även i vissa fall att genomföra under den angivna giltighetstiden. Mot bakgrund av planens begränsade giltighetstid framstår aktiviteterna som rimligt avgränsade. Vissa av aktiviteterna kommer behöva fortsätta arbetas med efter att planperioden löper ut. Det är positivt att planen särskilt lyfter fram vissa särskilt sårbara grupper i en hederskontext, vilket möjliggör ett mer riktat och behovsanpassat arbete.

Förvaltningen efterfrågar en tydligare samordning av arbetet med planen och stadens arbete med hedersrelaterat våld och förtryck, motsvarande hur planen för arbetet mot våld i nära relationer och arbetet utifrån den samordnas genom Kompetenscentrum våld i nära relationer. Då planerna ska komplettera varandra är det viktigt att bägge inkluderas i

samordningen. Hedersrelaterat våld och förtryck behöver på flera sätt särskiljas från våld i nära relationer och för att vidmakthålla denna kompetens behöver hedersrelaterat våld och förtryck tydligare samordnas. Detta är viktigt att beakta i relation till den avveckling av resursteam heder som gjorts och den kvarvarande lokala resurs heder som nu finns.

Förvaltningen vill betona vikten av det förebyggande arbetet, där gruppen föräldrar har en central roll. Samtal med föräldrar om normer och värderingar skapar relation och förtroende på lång sikt men också kunskap om när rättigheter kränks och hur vi kan motverka det. Resurs heder har i sitt uppdrag att arbeta förebyggande och främjande som också går i hand med den nya socialtjänstlagen.

Bedömning utifrån de frågor som särskilt ska beaktas

1. Bedömning av om aktiviteterna som föreslås i planen är möjliga att genomföra inom förvaltningens budgetram? Ange grunderna för er bedömning.

Förvaltningen bedömer att aktiviteterna är möjliga att genomföra inom budgetram. Det är viktigt att arbetet med kompetenshöjning och framtagande av ny rutin samordnas, för att effektivare använda stadens resurser. Då resursteam heder inte finns kvar och förvaltningen i stället har en resurs heder krävs att andra funktioner stöttar upp lokalt i till exempel utbildningssammanhang.

Aktivitet 2.2. handlar om standardiserade bedömningsmetoder för risk- och skyddsbedömning. Utbildning i bedömningsmetoder är ofta kostsam och det är mycket viktigt att Regionalt stödcentrum heder fortsätter utbilda i Patriark. Egna internt utbildare är ofta ett effektivt sätt att arbeta på. Förvaltningen behöver nu säkra sätt för att underhålla kompetensen och ser att det krävs samordning över staden för att kunna tillgodose behovet av utbildning i Patriark och eventuellt Heva. Socialstyrelsen utbildar i det nya bedömningsinstrumentet Heva men har ännu inte utbildningar för att bli utbildare.

Aktivitet 3.2 handlar om att utveckla kartläggningen av barn som förs ur landet i en hederskontext. Det är positivt att Socialnämnd Centrum har uttalat ansvar för den aktiviteten. Att komplettera med manuella arbetssätt, där ärenden kodade som hedersrelaterade granskas systematiskt, kan vara genomförbart men kräver både tid, resurser och en tydlig struktur för uppföljning. På Hisingen finns redan erfarenheter av detta arbetssätt från den aktgranskning som genomfördes med anledning av revisionens rekommendationer hösten 2024. Vid det uppföljande seminariet reagerade deltagarna på att flera ärenden som initialt registrerats som hedersrelaterat våld senare under utredningens gång visade sig handla om annan problematik. Detta illustrerar behovet av noggrannhet i kodning och dokumentation.

Förvaltningen vill särskilt betona vikten av skolförvaltningens roll i detta arbete. Skolan har ofta bäst kännedom om barnens situation och kan vara den första som uppmärksammar signaler om risk för och faktiskt bortförande. En stärkt samverkan, särskilt kring information från skolpliktsbevakningen, är därför avgörande för att kunna arbeta förebyggande och fånga upp ärenden i ett tidigt skede.

Ett nationellt uppföljningsverktyg för bortförda barn ska tas fram och utvecklingen av kartläggningen lokalt kan behöva göras i relation till den.

2. Bedömning av om aktiviteterna som föreslås i planen kompletterar aktiviteterna i planen för arbetet mot våld i nära relationer och andra planer och program inom relaterade områden?

Förvaltningen bedömer att planen för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck kompletterar planen för arbetet mot våld i nära relationer. När planerna löper ut 2027 är det viktigt att fortsatt beakta hedersrelaterat våld och förtryck som en våldsform som behöver särskilt fokus och kompetens.

3. Bedömning av om aktiviteterna som föreslås i planen ökar likvärdigheten i stadens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck?

Förvaltningen bedömer att det är positivt att staden uttalar vilka särskilt utsatta grupper som prioriteras under planperioden. Detta ger förutsättningar för likvärdighet i arbetet.

Aktivitet 3.1 handlar om att skapa en gemensam rutin. Den föreslagna aktiviteten med att ta fram ett gemensamt arbetssätt mellan socialförvaltningarna och förvaltningen för funktionsstöd bedöms vara alltför brett formulerat. För att skapa en ändamålsenlig och genomförbar aktivitet rekommenderas att fokus i stället läggs på att identifiera vilka delar som behöver vara gemensamma mellan alla förvaltningarna.

Enheten för kvalitet har i sitt uppdrag att stödja de fyra socialförvaltningarna. Detta uppdrag omfattar dock inte förvaltningen för funktionsstöd eller övriga förvaltningar. För att uppnå likvärdighet och samordning i arbetet är det avgörande att ansvaret för att utveckla rutiner för samtliga berörda förvaltningar ligger hos en enhet med ett övergripande ansvar. Detta innebär att inte enbart förvaltningen för funktionsstöd utan även enheter inom äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen, de tre skolförvaltningarna samt övriga välfärdsförvaltningar, bör omfattas. För att säkerställa en effektiv och sammanhållen utveckling är det därför lämpligt att uppdraget att utveckla eller utvärdera arbetssätt inom dessa områden delegeras till respektive förvaltning, med tydliga instruktioner och stöd från en central samordnande funktion. Det bör i sammanhanget påpekas att Enheten för kvalitet inte har ett uppdrag att utveckla eller utvärdera arbetssätt, vilket det aktuella förslaget till aktivitet antyder.

Därtill har de olika förvaltningarna skilda uppdrag i arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck. Socialförvaltningarna och förvaltningen för funktionsstöd har exempelvis olika ansvar och målgrupper inom detta område. Mot denna bakgrund bedöms det inte vara genomförbart att socialförvaltningen Hisingen tilldelas ett samordnande ansvar för att ta fram en gemensam rutin för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Aktivitet 2.1, 2.2 och 3.2 bedöms också ha goda förutsättningar att öka likvärdigheten. Hur mycket likvärdigheten ökar är dock beroende av samordning i frågan, till exempel vad gäller vilka som ska ta del av utbildningsinsatser kring hbtqi-personers och personer med funktionsnedsättnings särskilda utsatthet i hederskontext.

Det är också viktigt att aktiviteterna har förutsättningar att bli långsiktigt hållbara. Aktivitet 2.1 handlar om att ställa frågor för att upptäcka hedersrelaterat våld och förtryck. Denna aktivitet är viktig att genomföra i relation till de frågor som redan ska ställas för att upptäcka våld i nära relationer (FREDA). Arbetet med frågor om våld behöver göras synkat för att underlätta för verksamheter att implementera detta, framför allt inom Barn och unga och Vuxen och Försörjningsstöd.

Marie Larsson

Karita Saapunki Björk

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef

Beslutet ska skickas till

Svaret skickas i Word-format till:

socialcentrum@socialcentrum.goteborg.se svaret med diarienummer N164-0215/25

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-04-14

Diarienummer N163-0453/25

Handläggare

Jenny Helin, Malin Eliasson

Telefon: 0728-565210

E-post: jenny.helin@socialnordost.goteborg.se

Svar på remiss av förslag till Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025-2027

Förslag till beslut

Socialnämnden Nordost beslutar tillstyrka Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025-2027.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade 2024-04-25 att ge Socialnämnden Centrum i uppdrag att ta fram en ny plan mot hedersrelaterat våld och förtryck, och beslutade om ett tilläggsuppdrag 2024-10-10. Socialnämnden Centrum beslutar att, utan eget ställningstagande remittera förslag till Göteborgs Stads plan mot hedersrelaterat våld och förtryck till Socialnämnden Nordost att ta ställning till.

Förslaget till ny plan har, enligt uppdrag, synkroniserats med planen för arbete mot våld i nära relation. De båda planerna delar tidsperiod, målsättning och delmålsområden. Det möjliggör för Socialförvaltningen Nordost att koppla samman arbetet med de båda planerna och skapa synergier. Förslaget innehåller fem aktiviteter som förvaltningen bedömer kommer att öka likvärdigheten i stadens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck och som kompletterar stadens pågående arbete med frågan.

Socialförvaltning Nordost bedömer att förslaget till ny plan utgör en viktig del av stadens arbete mot våld och för mänskliga rättigheter med särskild aspekt gällande barn och ungas rättigheter. Förvaltningen bedömer att aktiviteterna som föreslås i planen är möjliga att genomföra inom förvaltningens budgetram, men vill särskilt uppmärksamma att desto mer kunskapen om hedersrelaterat våld uppmärksammas och frågas om desto fler individer kan komma att söka förvaltningens hjälp och stöd. Vilket i sin tur kan komma att öka förvaltningens kostnad av skydd både på lång och kort sikt. Förvaltningen bedömer att aktiviteterna i planen kompletterar planen i arbetet mot våld i nära relationer samt andra planer och program inom relaterade områden. Förvaltningen bedömer även att aktiviteterna i planen kan komma att öka likvärdigheten i stadens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Socialförvaltning Nordost bedömning är att de aktiviteter som föreslås i den nya planen bör rymmas inom ramen för förvaltningens grunduppdrag. Dock har förvaltningen erfarenhet utifrån förebyggande arbete med barn och unga att desto mer kunskapen om hedersrelaterat våld uppmärksammas och frågas om, desto fler individer kan komma att

söka hjälp och stöd. Vilket i sin tur kan komma att öka förvaltningens kostnad av skydd både på lång och kort sikt.

Bedömning ur ekologisk dimension

Socialförvaltning Nordost har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Frihet från hedersrelaterat våld och förtryck är en mänsklig rättighet. Socialförvaltning Nordost bedömer att förslaget till ny plan utgör en viktig del av stadens arbete mot våld och för mänskliga rättigheter med särskild aspekt gällande barn och ungas rättigheter. Förvaltningen ser fördelar med att planen kompletterar Göteborgs Stads plan för arbetet mot våld i nära relationer 2024-2027 samt annan pågående och planerad styrning inom området mänskliga rättigheter och brottsförebyggande arbete. Aktiviteterna i planen är ett komplement för att ytterligare främja målgruppens rätt till stöd och hjälp. Förslagets inriktning på särskilt utsatta grupper under plantiden så som hbtqi- personer och personer med funktionsnedsättning möjliggör ett ökat fokus på dessa gruppers utsatthet samt ökad samverkan mellan förvaltningar för att säkerställa upptäckt, stöd och hjälp. Förvaltningen vill däremot inför framtida planer lyfta äldres utsatthet och särskilda sårbarhet gällande hedersrelaterat våld och förtryck då detta kan se annorlunda ut än det som barn och unga utsätts för och som har haft betydligt mindre fokus historiskt sätt. Planens ambition att främja gemensamma arbetssätt över staden och öka likvärdigheten för stadens invånare ser förvaltningen som en positiv utveckling inom området. Ambitionen kompletterar även de förebyggande arbete som pågår inom socialförvaltningarna i dagsläget. Att synliggöra och upptäcka hedersrelaterat våld är utöver rättighetsaspekten även en fråga om likvärdig integration i samhället, hälsa och rätt till ett jämställt liv. Förvaltningen bedömer därav att aktiviteten om att implementera rutinmässigt ställda frågor om hedersrelaterat våld i redan pågående arbete om att rutinmässigt fråga om våld i nära relationer som särskilt viktig. För att inte riskera att missa utsatthet för könsstämpning av flickor och kvinnor önskar förvaltningen att även den aspekten av utsatthet inom hedersrelaterat våld och förtryck lyfts fram i rutinmässiga frågeställningar. Socialförvaltning Nordost föreslår att Socialnämnd Nordost tillstyrker Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025-2027.

Samråd

Socialförvaltningen Nordosts två ungdomsråd har fått möjlighet att lämna synpunkter på planen. Ungdomsråden ser planens innehåll som rimliga och viktiga. Ungdomsrådets input kommer omhändertas inom förebyggande arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Samverkan

Information har lämnats i förvaltningens samverkansgrupp (FSG) 17 juni 2025.

Bilagor

1. Förslag till Göteborgs Stads Plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025-2027.

Ärendet

Socialnämnden Nordost har fått en remiss från Socialnämnden Centrum gällande förslag om Göteborgs Stads Plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025-2027. Planen innehåller fem aktiviteter varav fyra aktiviteter som direkt berör förvaltningens uppdrag i arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2024-04-25 att ge socialnämnden Centrum i uppdrag att ta fram en ny plan mot hedersrelaterat våld och förtryck, och beslutade om ett tilläggsuppdrag 2024-10-10. Socialförvaltningen Centrum har nu tagit fram ett förslag till ny plan som skickas på remiss till Socialnämnden Nordost att ta ställning till.

Stadens nuvarande plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck har utvärderats av stadsledningskontoret och stadsrevisionen gjorde år 2023 en granskning av några nämnders arbete med frågan. Dessa rapporter har utgjort underlag till förslaget till ny plan. Socialförvaltningen Nordost har även haft dialoger med övriga socialförvaltningar, utbildningsförvaltningar, Förvaltningen för arbetsmarknad och vuxenutbildning och Stadsledningskontoret.

Förslaget till ny plan har, enligt uppdrag, synkroniserats med planen för arbete mot våld i nära relation. De båda planerna delar tidsperiod, målsättning och delmålsområden. Det möjliggör för förvaltningen att koppla samman arbetet med de båda planerna och skapa synergier. Förslaget till ny plan har även utformats med hänsyn till utvecklingen av stadens styrmiljö. Förslaget innehåller fem aktiviteter som förvaltningen bedömer kommer att öka likvärdigheten i stadens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck och som kompletterar stadens pågående arbete med frågan.

Dialog och synpunkter har inhämtats inom Socialförvaltningen Nordosts arbetsgrupp våld i nära relationer (250424) samt ihop med resursteam heder (250417) samt med stadens övriga socialförvaltningar i befintliga samverkans forum. Representanter från förvaltningen har dessutom deltagit i workshops inför framtagandet av planen under hösten 2024.

Förvaltningens bedömning

Övergripande synpunkter

Planen är kort och tydlig vilket Socialförvaltningen Nordost bedömer som positivt. Den innehåller ett antal konkreta aktiviteter som går att påbörja och i vissa fall genomföra under planens giltighetstid. Just den korta giltighetstiden gör att förvaltningen bedömer utformningen av aktiviteterna som rimliga. En del aktiviteter kommer troligtvis behöva fortsätta efter planens giltighetstid. Det är positivt att planen lyfter fram vissa särskilt sårbara grupper i en hederskontext, vilket möjliggör ett mer riktat och behovsanpassat arbete. Det finns samtidigt en mängd olika grupper som behöver fokus och det är viktigt att detta ses i ett långsiktigt perspektiv exempelvis äldres utsatthet.

Socialförvaltningen Nordost efterfrågar en tydligare samordning av arbetet med planen och stadens arbete med hedersrelaterat våld och förtryck, motsvarande hur planen för arbetet mot våld i nära relationer och arbetet utifrån den samordnas genom Kompetenscentrum våld i nära relation. Då planerna ska komplettera varandra är det viktigt att bägge samordnas. Hedersrelaterat våld och förtryck behöver på flera sätt

särskiljas från våld i nära relationer och för att vidmakthålla denna kompetens behöver ansvaret för att samlat driva arbetet framåt säkras. Detta är viktigt att beakta i relation till den avveckling av resursteam heder som gjorts och den kvarvarande lokala resurs heder som nu finns.

Socialförvaltningen Nordost vill betona vikten av det förebyggande arbetet, där gruppen föräldrar har en central roll. Genom samtal med föräldrar om normer och värderingar kan det på lång sikt skapas tillit och förtroende men också kunskap om när rättigheter kränks och hur det kan motverkas. Resurs heder som ingår i förvaltningens våldspreventiva satsning Nordost fritt från våld har i sitt uppdrag att arbeta förebyggande och främjande, vilket också går i linje med den nya socialtjänstlagen.

Socialförvaltning Nordost föreslår att Socialnämnd Nordost tillstyrker Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025-2027.

Socialförvaltningen Nordost ombeds att särskilt beakta följande frågor:

Bedömning av om aktiviteterna som föreslås i planen är möjliga att genomföra inom förvaltningens budgetram?

Förvaltningen bedömer att aktiviteterna är möjliga att genomföra inom budgetram. Det är viktigt att arbetet med kompetenshöjning och framtagande av ny rutin samordnas, för att effektivare använda stadens resurser och uppnå likvärdighet.

Aktivitet 2.2. handlar om standardiserade bedömningsmetoder för risk- och skyddsbedömning. Utbildning i bedömningsmetoder är ofta kostsam och det är mycket viktigt att Regionalt stödcentrum fortsätter utbilda i Patriark. Socialstyrelsen utbildar i det nya bedömningsstödet Heva för utredningar av barn i en hederskontext men har ännu inte utbildningar för att bli utbildare. Förvaltningen bedömer det viktigt att ha egna internt utbildare alternativt metodhandledare för att kunna stötta socialsekreterare i dessa metoder.

Aktivitet 3.2 handlar om att utveckla kartläggningen av barn som förs ur landet av hedersrelaterade anledningar. Det är positivt att Socialförvaltning Centrum har uttalat ansvar för den aktiviteten eftersom resursteam heder centraliserats och tillhör Centrum. Lokalt ser förvaltningen att manuella arbetssätt för att systematiskt granska ärenden kan ta tid i anspråk men att det är viktigt att kartläggningen blir mer användbar. Redan idag handlar det mycket om hur orsakskoderna används i Treserva och därför tillfrågas enhetschefer och förste socialsekreterare som en extrakontroll, vilket i sig redan innebär ett visst manuellt arbete. Ett nationellt uppföljningsverktyg för bortförda barn ska tas fram och utvecklingen av kartläggningen lokalt kan behöva göras i relation till den.

Bedömning av om aktiviteterna som föreslås i planen kompletterar aktiviteterna i planen för arbetet mot våld i nära relationer och andra planer och program inom relaterade områden?

Socialförvaltning Nordost bedömer att planen för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck kompletterar planen för arbetet mot våld i nära relationer. När planerna löper ut 2027 är det viktigt att fortsatt beakta hedersrelaterat våld och förtryck som en våldsform som behöver särskilt fokus och kompetens.

Bedömning av om aktiviteterna som föreslås i planen ökar likvärdigheten i stadens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck?

Socialförvaltning Nordost bedömer att det är positivt att staden uttalar vilka särskilt utsatta grupper som prioriteras under planperioden. Detta ger förutsättningar för likvärdighet i arbetet. Detsamma gäller aktiviteten som syftar till att ta fram en gemensam rutin. Aktivitet 2.1, 2.2 och 3.2 bedöms också ha goda förutsättningar att öka likvärdigheten. Hur mycket likvärdigheten ökar är dock beroende av samordning i frågan, till exempel vad gäller vilka som ska ta del av utbildningsinsatser kring hbtqi-personers och personer med funktionsnedsättnings särskilda utsatthet i hederskontext.

Det är också viktigt att aktiviteterna har förutsättningar att bli långsiktigt hållbara. Aktivitet 2.1 handlar om att ställa frågor för att upptäcka hedersrelaterat våld och förtryck. Denna aktivitet är viktig att genomföra i relation till de frågor som redan ska ställas för att upptäcka våld i nära relation (FREDA) och att arbete med frågor om våld görs synkat, för att underlätta för verksamheter, framför allt inom Barn och unga och Vuxen och försörjningsstöd, att implementera detta.

Protokollsutdrag skickas till

Socialnämnd Centrum

Socialförvaltningen Nordost

Fredrik Johansson
Förvaltningsdirektör

Ing-Marie Larsson
tf. Avdelningschef

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-05-08

Diarienummer N165-0312/25

Handläggare

Emili Börjesson, Petra Dahl

Telefon: 031-366 56 92

E-post: emili.borjesson@socialsydvast.goteborg.se,

petra.dahl@socialsydvast.goteborg.se

Yttrande över Göteborgs stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025-2027

Förslag till beslut

1. Socialnämnden Sydväst tillstyrker förslaget på Göteborgs stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025-2027.
2. Socialnämnden Sydväst förklarar paragrafen omedelbar justerad.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade 2024-04-25 att ge socialnämnd Centrum i uppdrag att ta fram en ny plan mot hedersrelaterat våld och förtryck, och beslutade om ett tilläggsuppdrag 2024-10-10. Socialförvaltningen Centrum har nu tagit fram ett förslag till ny plan som skickas på remiss till berörda nämnder, stadens samverkansråd och ungdomsfullmäktige.

Stadens nuvarande plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck har utvärderats av stadsledningskontoret och stadsrevisionen gjorde år 2023 en granskning av några nämnders arbete med frågan. Dessa rapporter har utgjort underlag till förslaget till ny plan. Socialförvaltningen Centrum har även haft dialoger med övriga socialförvaltningar, utbildningsförvaltningar, förvaltningen för arbetsmarknad och vuxenutbildning, och stadsledningskontoret.

Förslaget till ny plan har, enligt uppdrag, synkroniserats med planen för arbete mot våld i nära relation. De båda planerna delar tidsperiod, målsättning och delmålsområden. Det möjliggör för förvaltningarna att koppla samman arbetet med de båda planerna och skapa synergier. Förslaget till ny plan har även utformats med hänsyn till utvecklingen av stadens styrmiljö. Förvaltningen bedömer att de utgångspunkter som kommunfullmäktige uttryckte att den nya planen skulle utgå från, finns omhändertagna i förslaget till ny plan eller i annat pågående arbete i staden.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Socialförvaltningen Sydväst bedömning är att de aktiviteter som föreslås i den nya planen bör rymmas inom förvaltningens budgetram. Förvaltningen vill uppmärksamma att ju mer hedersrelaterat våld synliggörs desto fler individer kan komma att söka förvaltningens hjälp och stöd. Det kan i sin tur komma att öka förvaltningens kostnad av skydd på lång och kort sikt.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Frihet från hedersrelaterat våld och förtryck är en mänsklig rättighet. Socialförvaltningen Sydväst bedömer att förslaget till ny plan utgör en viktig del av stadens arbete mot våld och för mänskliga rättigheter. Den kompletterar *Göteborgs Stads plan för arbete mot våld i nära relationer 2024–2027* och annan planerande styrning inom området mänskliga rättigheter och brottsförebyggande arbete med aktiviteter som främjar målgruppens rätt till stöd och hjälp. Förslaget till ny plan innehåller även aktiviteter som kan förbättra hbtqi-personers och personer med funktionsnedsättnings möjligheter att få adekvat och likvärdigt stöd. En ambition med förslaget till ny plan är att den ska främja utvecklingen av gemensamma arbetssätt i socialförvaltningarna, vilket förvaltningen bedömer kan få positiva effekter för tilliten till staden i allmänhet och socialtjänsten i synnerhet, då förutsägbarheten och likvärdigheten i handläggningen av hedersrelaterade ärenden kan förväntas öka.

Bedömning utifrån barnrättsperspektivet

Utsatthet för hedersrelaterat våld och förtryck påverkar barns liv och hälsa negativt, både fysiskt och psykiskt. Socialförvaltning Sydväst bedömer att planen tydliggör att arbetet med hedersrelaterat våld och förtryck inkluderar barn och unga och att aktiviteterna i planen bidrar till att stärka barns rättigheter. Kopplingar kan göras till flera artiklar i barnkonventionen:

Alla barn är lika mycket värda oavsett vad barnet har för kön, var barnet kommer ifrån eller vad barnet tror på. Inget barn får diskrimineras (artikel 2), Barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling (artikel 6), Barn ska skyddas mot alla former av fysiskt eller psykiskt våld, skada eller övergrepp, vanvård eller försumlig behandling, misshandel eller utnyttjande, inklusive sexuella övergrepp (artikel 19), Barn har rätt till hälsa (artikel 24).

Samverkan

Information i förvaltningens samverkansgrupp (FSG) den 18 juni 2025.

Bilagor

1. Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025–2027

Ärendet

Socialnämnd Sydväst ska ta ställning till förslag till Göteborgs Stads nya plan för arbetet med hedersrelaterat våld och förtryck 2025-2027. Socialnämnd Centrum önskar svar senast den 1 juli 2025. Remissvaret ska särskilt beakta följande frågor:

- Bedömer ni att aktiviteterna som föreslås i planen är möjliga att genomföra inom förvaltningens budgetram? Ange grunderna för er bedömning.
- Bedömer ni att aktiviteterna som föreslås i planen kompletterar aktiviteterna i planen för arbetet mot våld i nära relationer och andra planer och program inom relaterade områden?
- Bedömer ni att aktiviteterna som föreslås i planen ökar likvärdigheten i stadens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck?

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2024-04-25 att ge socialnämnden Centrum i uppdrag att i dialog med övriga socialnämnder, utbildningsnämnder och stadsledningskontoret ta fram en ny plan för Göteborgs Stads arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck. Enligt beslutet ska den reviderade planen, där det är möjligt, synkroniseras med mål och aktiviteter i *Göteborgs Stads plan för arbete mot våld i nära relationer 2024–2027*. Kommunfullmäktige beslutade även att den nya planen ska:

- a. omhänderta och bygga på resultaten i utvärderingen av nuvarande plan och skapa en likvärdig struktur för arbetet mot hedersrelaterat våld i hela staden,
- b. inkludera åtgärder som möter Stadsrevisionens rekommendationer i granskning av arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck (2023-09-19) samt berörda nämnders kommande svar på Stadsrevisionens rekommendationer inklusive översyn av vilka rutiner inom socialnämnder och utbildningsnämnder som behöver uppdateras för att arbeta likvärdigt i staden med god samverkan,
- c. ha ett särskilt fokus på utbildnings- och informationsinsatser för barn och unga respektive medarbetare och chefer inom socialnämnder och utbildningsnämnder,
- d. inkludera aktiviteter för stärkt samverkan mellan förskola, skola, socialtjänst och polis särskilt vid misstanke om eller konstaterade bortföranden av barn, samt aktiviteter för hur både kommunala skolor och friskolor kan delta aktivt i arbetet mot hedersrelaterat våld.

Kommunfullmäktige beslutade även om ett tilläggsuppdrag till socialförvaltningen Centrum 2024-10-10. Socialnämnden Centrum ska enligt beslutet inom ramen för framtagandet av ny plan för Göteborgs Stads arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck, utveckla och fortsatt hantera sammanställningar av statistik över barn och unga som förs ut ur landet på grund av hedersrelaterade anledningar.

I väntan på en ny plan förlängdes den utgående planens giltighetstid till och med år 2025.

Socialförvaltning Sydväst har med olika representanter deltagit i den workshopserie som genomförts i samband med framtagandet av förslag till ny plan.

Förvaltningens bedömning

Övergripande synpunkter

Planen är kort och tydlig vilket förvaltningen bedömer som positivt. Den innehåller ett antal konkreta aktiviteter som går att påbörja och i vissa fall genomföra under planens giltighetstid. Just den korta giltighetstiden gör att förvaltningen bedömer utformningen av aktiviteterna som rimliga. En del aktiviteter kommer troligtvis behöva fortsätta efter planens giltighetstid. Det är positivt att planen lyfter fram vissa särskilt sårbara grupper i en hederskontext, vilket möjliggör ett mer riktat och behovsanpassat arbete. Det finns samtidigt flera olika grupper som behöver fokus och det är viktigt att detta ses i ett långsiktigt perspektiv.

Förvaltningen efterfrågar en tydligare samordning av arbetet med planen och stadens arbete med hedersrelaterat våld och förtryck, motsvarande hur planen för arbetet mot våld i nära relationer och arbetet utifrån den samordnas genom Kompetenscentrum våld i nära relation. Då planerna ska komplettera varandra är det viktigt att bägge samordnas. Hedersrelaterat våld och förtryck behöver på flera sätt särskiljas från våld i nära relationer och för att vidmakthålla denna kompetens behöver ansvaret för att samlat driva arbetet framåt säkras. Detta är viktigt att beakta i relation till den avveckling av det lokala resursteam heder som gjorts och den kvarvarande lokala resurs heder som nu finns.

Förvaltningen vill betona vikten av det förebyggande arbetet, där gruppen föräldrar har en central roll. Genom samtal med föräldrar om normer och värderingar kan det på lång sikt skapas tillit och förtroende men också kunskap om när rättigheter kränks och hur det kan motverkas. Resurs heder har i sitt uppdrag att arbeta förebyggande och främjande, vilket också går i linje med den nya socialtjänstlagen.

Bedömning utifrån de frågor som särskilt ska beaktas

Bedömning av om aktiviteterna som föreslås i planen är möjliga att genomföra inom förvaltningens budgetram?

Förvaltningen bedömer att aktiviteterna är möjliga att genomföra inom budgetram. Det är viktigt att arbetet med kompetenshöjning och framtagande av ny rutin samordnas, för att effektivare använda stadens resurser och uppnå likvärdighet. Då resursteam heder inte finns kvar lokalt och förvaltningen istället har en resurs heder krävs att andra funktioner stöttar upp i till exempel utbildningssammanhang lokalt. För socialförvaltning Sydväst har avvecklingen av resursteam heder inneburit en halvering av antal tjänster med särskilt fokus på hedersrelaterat våld och förtryck. Utbildningar genomförs i regel av flera personer då det både är krävande samt sårbart att vara ensam. Innan avvecklingen gjordes detta av resursteam heder men kommer således nu kräva en annan typ av samverkan.

Aktivitet 2.2. handlar om standardiserade bedömningsmetoder för risk- och skyddsbedömning. Utbildning i bedömningsmetoder är ofta kostsam och det är mycket viktigt att Regionalt stödcentrum heder fortsätter utbilda i Patriark. Socialförvaltning Sydväst hade genom Resursteam heder två egna utbildare i Patriark, vilka tillsammans kunde vidareutbilda internt och löpande stötta socialsekreterare i arbetet med risk- och skyddsbedömningar. Egna internutbildare är ofta ett effektivt sätt att arbeta på och förvaltningen behöver nu säkra sätt för att underhålla kompetensen och ser att det krävs

samordning över staden. Socialstyrelsen utbildar i det nya bedömningsstödet Heva för utredningar av barn i en hederskontext men har ännu inte utbildningar för att bli utbildare.

Aktivitet 3.2 handlar om att utveckla kartläggningen av barn som förs ur landet av hedersrelaterade anledningar. Det är positivt att Socialnämnd Centrum har uttalat ansvar för aktiviteten. Lokalt ser förvaltningen att manuella arbetssätt för att systematiskt granska ärenden kan ta tid i anspråk men att det är viktigt att kartläggningen blir mer användbar. Redan idag handlar det mycket om hur orsakskoderna används i Treserva och därför tillfrågas enhetschefer och förste socialsekreterare som en extrakontroll, vilket i sig redan innebär ett visst manuellt arbete. Ett nationellt uppföljningsverktyg för bortförda barn ska tas fram och utvecklingen av kartläggningen lokalt kan behöva göras i relation till den.

Bedömning av om aktiviteterna som föreslås i planen kompletterar aktiviteterna i planen för arbetet mot våld i nära relationer och andra planer och program inom relaterade områden?

Förvaltningen bedömer att planen för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck kompletterar planen för arbetet mot våld i nära relationer. När planerna löper ut 2027 är det viktigt att fortsatt beakta att hedersrelaterat våld och förtryck på flera sätt särskiljer sig från våld i nära relationer och därför behöver särskilt fokus och kompetens.

Bedömning av om aktiviteterna som föreslås i planen ökar likvärdigheten i stadens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck?

Förvaltningen bedömer att det är positivt att staden uttalar vilka särskilt utsatta grupper som prioriteras under planperioden. Detta ger förutsättningar för likvärdighet i arbetet. Detsamma gäller aktiviteten som syftar till att ta fram en gemensam rutin. Aktivitet 2.1, 2.2 och 3.2 bedöms också ha goda förutsättningar att öka likvärdigheten. Hur mycket likvärdigheten ökar är dock beroende av samordning i frågan, till exempel vad gäller vilka som ska ta del av utbildningsinsatser kring hbtqi-personers och personer med funktionsnedsättnings särskilda utsatthet i hederskontext.

Det är också viktigt att aktiviteterna har förutsättningar att bli långsiktigt hållbara. Aktivitet 2.1 handlar om att ställa frågor för att upptäcka hedersrelaterat våld och förtryck. Denna aktivitet är viktig att genomföra i relation till de frågor som redan ska ställas för att upptäcka våld i nära relation (FREDA) och att arbete med frågor om våld görs synkat, för att underlätta för verksamheter, framförallt inom Barn och unga och Vuxen och försörjningsstöd, att implementera detta.

Beslutet ska skickas till:

Socialnämnd Centrum

Lotta Wikström

Avdelningschef

Annika Ljungh

Förvaltningsdirektör

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-05-23

Ärendenummer UBF-2025-00767

Handläggare

Katarina Högfeldt

Telefon:

E-post: katarina.hogfeldt@educ.goteborg.se

UBF - Remiss från social Socialförvaltningen Centrum: förslag till Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025-2027

Förslag till beslut

I utbildningsnämnden

1. Att tillstyrka socialnämnd Centrums förslag till plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025–2027.
2. Att tjänsteutlåtandet lämnas som utbildningsnämndens yttrande till socialnämnd Centrum.

Sammanfattning

Utbildningsnämnden har tillsammans med förskolenämnden, grundskolenämnden, nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning, nämnden för funktionsstöd, äldre- samt vård- och omsorgsnämnden, övriga socialnämnder och Göteborgs Stads samverkansråd samt Ungdomsfullmäktige ombetts lämna yttrande över förslag till Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025–2027.

Kommunfullmäktige beslutade 2024-04-25 att ge socialnämnd Centrum i uppdrag att ta fram en ny plan mot hedersrelaterat våld och förtryck. Stadens nuvarande plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck har utvärderats av stadsledningskontoret och stadsrevisionen gjorde år 2023 en granskning av några nämnders arbete med frågan. Dessa rapporter har utgjort underlag till förslaget till ny plan som också har synkroniserats med Göteborgs Stads plan för arbete mot våld i nära relation 2024–2027. De båda planerna delar tidsperiod, målsättning och delmålsområden. Detta för att möjliggöra för förvaltningarna, som har ansvar för aktiviteter i planerna, att koppla samman arbetet och skapa synergier. Planen har även utformats med hänsyn till utvecklingen av stadens styrmiljö och en utgångspunkt är att den utgör en del av stadens samlade långsiktiga styrning inom området mänskliga rättigheter och likvärdig service.

Den förslagna planen innehåller fem aktiviteter som kompletterar förvaltningarnas systematiska kvalitetsarbete för att öka likvärdigheten i stadens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck. Den aktivitet som utbildningsnämnden görs ansvarig för kompletterar förvaltningens pågående förebyggande arbete. Förvaltningen föreslår att nämnden tillstyrker socialnämnden Centrums förslag till plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025–2027 tillsammans med förvaltningens synpunkter kring uppföljningen.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Utbildningsförvaltningen bedömer att aktiviteten som föreslås i planen är möjlig att genomföra inom förvaltningens budgetram.

Bedömning ur ekologisk dimension

Utbildningsförvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Frihet från hedersrelaterat våld och förtryck är en mänsklig rättighet och Barnkonventionens artikel 19 stipulerar att barnet har rätt att skyddas mot fysiskt eller psykiskt våld och mot vanvård eller utnyttjande av föräldrar eller andra vårdnadshavare. Personal som arbetar i skolan och träffar elever dagligen har en unik möjlighet när det kommer till att upptäcka utsatta elever och hjälpa dem att komma i kontakt med ansvariga myndigheter. Utbildningsförvaltningen har en rutin med tillhörande metodstödkort för personalen att följa. När varningssignaler uppmärksammas om att en elev kan vara utsatt för hedersrelaterat våld och förtryck, eller annan oro som identifierats, är skolpersonal skyldig att anmäla till socialtjänsten (14 kap. 1§ SoL).

Samverkan

I förvaltningens samverkansgrupp den 9 juni 2025.

Bilagor

1. Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025–2027.

Ärendet

Utbildningsnämnden har av socialnämnden Centrum ombetts att yttra sig över Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025–2027. Nämndens yttrande ska vara socialnämnden Centrum tillhanda senast den 1 juli 2025.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2024-04-25 att ge socialnämnd Centrum i uppdrag att ta fram en ny plan mot hedersrelaterat våld och förtryck, och beslutade om ett tilläggsuppdrag 2024-10-10. Socialnämnden Centrum ska enligt det beslutet också utveckla och fortsatt hantera sammanställningar av statistik över barn och unga som förs ut ur landet på grund av hedersrelaterade anledningar. Socialförvaltningen Centrum har tagit fram ett förslag till ny plan som utbildningsnämnden ombetts yttra sig över tillsammans med förskolenämnden, grundskolenämnden, nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning, nämnden för funktionsstöd, äldre- samt vård- och omsorgsnämnden, socialnämnden Hisingen, socialnämnden Nordost, socialnämnden Sydväst, Göteborgs Stads HBTQI-råd, Göteborgs Stads råd för funktionsrätt, Göteborgs Stads pensionärsråd, Göteborgs Stads råd för den sverigefinska minoriteten, Göteborgs Stads råd för den nationella minoriteten romer och Ungdomsfullmäktige.

Stadens nuvarande plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck har utvärderats av stadsledningskontoret och stadsrevisionen gjorde år 2023 en granskning av några nämnders arbete med frågan. Dessa rapporter har utgjort underlag till förslaget till ny plan. Socialförvaltningen Centrum har även haft dialoger med övriga socialförvaltningar, utbildningsförvaltningen, förskoleförvaltningen, grundskoleförvaltningen, förvaltningen för arbetsmarknad och vuxenutbildning samt stadsledningskontoret. Förslaget till ny plan har synkroniserats med, och skall ses som ett komplement till, Göteborgs Stads plan för arbete mot våld i nära relation. De båda planerna delar tidsperiod, målsättning och delmålsområden. Förslaget till ny plan har även utformats med hänsyn till utvecklingen av stadens styrmiljö och en utgångspunkt är att den utgör en del av stadens samlade långsiktiga styrning inom området mänskliga rättigheter och likvärdig service. Planen har även kopplingar till fyra andra aktuella planer och program inom staden:

- Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program 2022–2026
- Göteborgs Stads handlingsplan för att stoppa nyrekrytering, gängkriminalitet och utvecklingen av parallella samhällen 2023–2026
- Göteborgs Stads program för jämlika livsvillkor och jämlik hälsa 2025–2030
- Göteborgs Stads barnrättsplan 2022–2025

Förslaget till plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck innehåller aktiviteter för utveckling som kompletterar det arbete som inte redan täcks av lagstiftning och grunduppdrag. Planen kan därmed komplettera förvaltningarnas systematiska kvalitetsarbete som syftar till att verksamheten lever upp till internationella konventioner, svensk lagstiftning, föreskrifter och allmänna råd samt lokal styrning.

Göteborgs Stad har ett övergripande mål om att ingen ska utsättas för våld i nära relationer. Eftersom hedersrelaterat våld och förtryck till stor del utövas i nära relation ska staden därmed även arbeta för att ingen ska utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck. För att möjliggöra synkroniserat arbete gällande våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck utgår de fem aktiviteterna i planen från samma områden

som delmålen i planen för arbete mot våld i nära relation: *förebyggande arbete, stöd och skydd till utsatta barn och vuxna samt öka kvaliteten i arbetet*. Förslaget till plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck omfattar fem aktiviteter och utbildningsnämnden görs ansvarig för en. Aktiviteten återfinns inom delmålet *förebyggande arbete*:

Aktivitet 1.1 *Socialförvaltningarna och utbildningsförvaltningarna ska öka personalens kompetens om hbtqi-personer och personer med funktionsnedsättnings särskilda utsatthet i hederskontext*. Personer som har en funktionsnedsättning, framför allt intellektuell funktionsnedsättning, och personer som identifierar sig som hbtqi är särskilt sårbara i hederskontext. Dessa grupper riskerar att bli osynliga i ett generellt förebyggande arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck. Dels för att samhället i hög grad bygger på föreställningar om heteronormativitet, dels för att samhällets institutioner och insatser vanligtvis är uppbyggda utifrån normativa föreställningar om hur människor fungerar och agerar. Som ett led i att säkerställa att dessa grupper uppmärksammas och får en likvärdig tillgång till stöd och hjälp, ska socialförvaltningarna, utbildningsförvaltningarna och förvaltningen för arbetsmarknad och vuxenutbildning genomföra kompetenshöjande insatser med fokus på hbtqi-personers och personer med funktionsnedsättnings särskilda utsatthet i hederskontext.

De övriga fyra aktiviteterna i planen lyder;

2.1 *Socialförvaltningarna ska i arbetet med att upptäcka våldsutsatthet och våldsutövning även ställa frågor för att upptäcka hedersrelaterat våld och förtryck.*

2.2 *Socialförvaltningarna ska implementera standardiserade bedömningsmetoder för risk- och skyddsbedömning inriktade på hedersrelaterat våld och förtryck.*

3.1 *De fyra regionala socialförvaltningarna och förvaltningen för funktionsstöd ska skapa en gemensam rutin för arbetet med hedersrelaterat våld och förtryck.*

3.2 *Socialförvaltningen Centrum ska utveckla kartläggningen av barn som förs ur landet av hedersrelaterade anledningar och ge förslag på hur kartläggningens resultat kan användas för verksamhetsutveckling på området.*

Utbildningsförvaltningens bedömning

Utbildningsförvaltningen ser det som positivt att planen inte innehåller aktiviteter för utveckling som redan är omhändertagna i lagstiftning, annan lokal styrning eller i det systematiska kvalitetsarbetet.

Den aktivitet som utbildningsnämnden görs ansvarig för kompletterar förvaltningens pågående förebyggande arbete. Förvaltningen anser att det är av stor vikt att personalen har kunskap om att personer som har en funktionsnedsättning, framför allt intellektuell funktionsnedsättning, och personer som identifierar sig som hbtqi är särskilt sårbara i hederskontext. För att elever inom dessa grupper inte ska riskera att bli osynliga i verksamheternas förebyggande arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck har förvaltningen påbörjat ett arbete med kunskapshöjning. Bland annat har en kortfilm tagits fram, som bland annat lyfter just dessa gruppers särskilda sårbarhet, vilken kommer att visas på samtliga skolenheters arbetsplatsträffar.

Förvaltningen bedömer att aktiviteterna som föreslås i planen kompletterar aktiviteterna i planen för arbetet mot våld i nära relationer och andra planer och program inom relaterade områden samt att aktiviteterna som föreslås i planen ökar likvärdigheten i stadens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Förvaltningen önskar dock lämna synpunkter på förslaget om att varje förvaltning årligen ska rapportera genomförandet till sin nämnd. Förvaltningen menar att förslaget om årlig uppföljning riskerar att skapa onödigt stor administration. Förvaltningen har ett systematiskt kvalitetsarbete enligt skollagens och diskrimineringslagens krav, där olika fokusområden följs upp med olika periodicitet. Respektive nämnd och förvaltning bör själva kunna avgöra hur ofta nämnden behöver få en uppföljning av denna och andra stadengemensamma planer. En uppföljning av planen genom återslagrapportering från nämnden till Kommunstyrelsen efter planperiodens slut anser förvaltningen däremot är bra.

Maija Söderström

Tomas Berndtsson

Avdelningschef

Förvaltningsdirektör

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-05-02

Ärendenummer AVO-2025-00795

Handläggare

Sofia Gunnarson

E-post:

sofia.gunnarson@aldrevardomsorg.goteborg.se

Svar på remiss om förslag till Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025-2027

Förslag till beslut

1. Äldre samt vård- och omsorgsnämnden avstryker *Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025-2027*.
2. Äldre samt vård- och omsorgsnämnden föreslår att de aktiviteter som berör nämnden inkluderas i befintliga planer eller i ordinarie planering och uppföljningsprocess för att minska risken för dubbelstyrning, ökad administration och otydlig prioritering.
3. Äldre samt vård- och omsorgsnämnden översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till socialnämnden Centrum.

Sammanfattning

Socialnämnden Centrum har remitterat förslag till *Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck* till äldre samt vård- och omsorgsnämnden (2025-03-25 § 72). Planen föreslår fem aktiviteter, varav två berör nämndens verksamhet. Dessa aktiviteter handlar om medarbetares kompetens angående hbtqi-personers och personer med funktionsnedsättnings särskilda utsatthet i hederskontext, samt medarbetares förmåga att upptäcka hedersrelaterat våld och förtryck.

Förvaltningen bedömer att planen för hedersrelaterat våld och förtryck 2025-2027 bör avstrykas mot bakgrund av kort genomförandetid, otydlig effekthämtning, avsaknad av äldreperspektiv och risk för dubbelstyrning i aktiviteterna som berör förvaltningen.

Förvaltningen bedömer att stärka arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck är av vikt men bedömer att planens utformning riskerar innebära ökad administration. Förvaltningen föreslår att aktiviteterna istället inkluderas i befintliga planer för att stärka det långsiktiga arbetet.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Kompetensutveckling för medarbetare innebär ökade kostnader i form av vikariekostnader. Förvaltningens verksamheter pågår dygnet runt och medarbetare är schemalagda utifrån planerade insatser för den enskilde. Insättandet av en vikarie påverkar i sin tur antalet medarbetare som vård- och omsorgstagaren möter och kontinuiteten.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Människor har rätt att leva ett liv utan förtryck och hot om våld. Det är därför särskilt viktigt att främja detta arbete i en hedersrelaterad kontext. Den hedersrelaterade kontexten påverkar den enskilde hela livet, från barndom till ålderdom. Det är därför viktigt att kompetensen i verksamheten, så väl som i samhället, stärks för att kunna arbeta mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Samverkan

Information ges på förvaltningsövergripande samverkansgrupp (FSG) den 11 juni 2025.

Bilagor

1. Protokollsutdrag, socialnämnd centrum 2025-03-25 § 72
2. Begäran om yttrande över förslaget till Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025-2027, missiv
3. Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025-2027 – Remissversion

Beslutet skickas till

Socialnämnd Centrum

Ärendet

Socialnämnden Centrum har remitterat förslag till Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck till äldre samt vård- och omsorgsnämnden för yttrande (2025-03-25 § 72). Nämndens yttrande ska vara socialnämnd Centrum tillhanda senast den 1 juli 2025.

Beskrivning av ärendet

Nämnden har ombetts att yttra sig angående Göteborgs Stads föreslagna plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025–2027. I yttrandet efterfrågas svar på följande frågeställningar:

- *Bedömer ni att aktiviteterna som föreslås i planen är möjliga att genomföra inom förvaltningens budgetram? Ange grunderna för er bedömning.*
- *Bedömer ni att aktiviteterna som föreslås i planen kompletterar aktiviteterna i planen för arbetet mot våld i nära relationer och andra planer och program inom relaterade områden?*
- *Bedömer ni att aktiviteterna som föreslås i planen ökar likvärdigheten i stadens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck?*

Aktiviteter i planen

I den föreslagna planen finns det fem aktiviteter, varav två berör förvaltningens verksamheter. De två aktiviteterna är följande:

1.1 Socialförvaltningarna och utbildningsförvaltningarna ska öka personalens kompetens om hbtqi-personer och personer med funktionsnedsättnings särskilda utsatthet i hederskontext

2.1 Socialförvaltningarna ska i arbetet med att upptäcka våldsutsatthet och våldsutövning även ställa frågor för att upptäcka hedersrelaterat våld och förtryck

För förvaltningen innebär dessa aktiviteter att identifiera och skydda personer som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck. Personer som identifierar sig som hbtqi eller personer med funktionsnedsättning anses vara särskilt utsatta för att utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck.

Planens helhet

Planen som socialförvaltningen Centrum fick i uppdrag av kommunfullmäktige att ta fram är välformulerad och tydlig. Äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen bedömer arbetet som viktigt och välkomnar att arbetet för att stärka förståelsen och kompetensen för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck. Arbetet ska stärka likvärdigheten i Göteborgs Stads verksamheter för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Att genomföra aktiviteterna i befintlig budget

Förvaltningen bedömer att aktiviteterna kan genomföras med befintlig budget. Genomförandet av aktiviteterna kan istället försvåras på grund av verksamheternas karaktär. Då verksamheten pågår dygnet runt behöver en medarbetare ersättas av en vikarie för att kunna genomföra utbildningen på arbetstid, något som kan vara utmanande eftersom det inte alltid finns vikarie att tillgå.

Förvaltningen efterfrågar förtydliganden avseende hur aktiviteterna får effekt med de föreslagna åtgärderna. Förvaltningen efterfrågar även förtydliganden angående

aktiviteternas genomförande. De två aktiviteter som berör förvaltningen innebär framtagandet av nya utbildningsinsatser. Vid framtagandet av nya dessa utbildningsinsatser är det viktigt att belysa hur medarbetare får rätt verktyg för att kunna utföra arbetet i praktiken. Vid framtagandet av planer, rutiner och utbildningskoncept behöver koppling till det praktiskt utförda arbetet tas i beaktning. Aktiviteterna syftar till att öka kompetens för att identifiera hedersrelaterat våld och förtryck genom utbildningsinsatser. Efter genomförd utbildning behöver medarbetare även verktyg för att kunna agera om de upptäcker hedersrelaterat våld och förtryck vilket planen saknar.

Kompletterande planer och ordinarie planerings- och uppföljningsprocess

Förvaltningen bedömer att aktiviteterna i planen kan genomföras men efterfrågar förtydliganden avseende om det vore mer ändamålsenligt att invänta ny plan för våld i nära relation och inkludera hedersfrågor i befintlig struktur. En risk är att det blir olika handlingsplaner för närliggande frågor som bidrar till ökad administration, dubbelstyrning och otydlighet i frågorna. Planen för våld i nära relationer gäller till och med 2027 vilket även är föreslagen giltighetsperiod för planen mot hedersrelaterat våld och förtryck. Förvaltningen efterfrågar därför att aktiviteterna inkluderas i befintliga planer eftersom det blir en tydligare styrning, och i förlängningen ger bättre förutsättningar för ett prioriterat långsiktigt arbete. Förvaltningen arbetar redan på ett strukturerat sätt utifrån den ordinarie planerings- och uppföljningsprocessen där mål och uppdrag från nämnd och kommunfullmäktige planeras in, åtgärdas och rapporteras. Det är relativt få aktiviteter som berör förvaltningen och dessa kan med fördel ställas som mål och uppdrag till nämnden inom denna struktur.

Öka likvärdigheten

Förvaltningen ser att i planeringsskedet bedöms aktiviteterna bidra till ökad likvärdighet inom Göteborgs Stads arbete i frågan. Förvaltningen anser dock att för att få effekt behöver åtgärderna tas fram i dialog med de som arbetar patient- och omsorgsnära. Förvaltningens medarbetare genomför kontinuerligt kompetensutveckling och utbildning inom berörda områden. Om utbildningar och kompetensutvecklade insatser ska ge effekt behöver ämnet förstås och kontextualiseras efter verksamheternas behov. Därefter kan aktiviteten bidra till att öka likvärdigheten på området.

Äldreperspektivet saknas

Förvaltningen uppmärksammar att äldreperspektivet saknas i planens aktiviteter och utformning. För att planen ska vara mer ändamålsenlig och få effekt behöver det finnas ett livsloppsperspektiv för hur hedersrelaterat våld och förtryck påverkar hela livet. Förvaltningen efterfrågar därför ett äldreperspektiv och särskilt ett livsloppsperspektiv i planens utformning.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att planen för hedersrelaterat våld och förtryck 2025-2027 bör avstrykas mot bakgrund av kort genomförandetid, otydlig effekthämtning, avsaknad av äldreperspektiv och risk för dubbelstyrning i aktiviteterna som berör förvaltningen.

Förvaltningen bedömer att stärka arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck är av vikt men bedömer att planens utformning riskerar innebära ökad administration. Förvaltningen föreslår att aktiviteterna istället inkluderas i befintliga planer för att stärka det långsiktiga arbetet.

Simon Cederholm

Avdelningschef

Babbs Edberg

Förvaltningsdirektör

Remissvar

Datum: 2025-05-30

Ärendenummer: N164-0215/25

Handläggare: Stina Ogbonnaya

Telefon: 072-145 24 10

E-post: stina.ogbonnaya@stadshuset.goteborg.se

Svar på remiss: Förslag till Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025–2027

Göteborgs Stads råd för funktionsrätt

Göteborgs Stads råd för funktionshinderfrågor tillstyrker Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2024-2027 med beaktande av nedanstående kommentarer.

Rådet ställer sig positivt till att det redan i den inledande delen av planen ingår ett funktionshinderperspektiv där personer med intellektuell funktionsnedsättning pekas ut som en särskilt sårbar grupp. Dock saknas det vidare som en integrerad del av genomförandet av planen samt i de aktiviteter som ska realiseras. Att endast identifiera personer med en intellektuell funktionsnedsättning som extra sårbara riskerar vidare att skapa en snäv föreställning om vilka personer som kan utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck och samtidigt ha en funktionsnedsättning. Det riskerar även att påverka synen på hur förtrycket och våldet kan ta sig uttryck. Myndigheten för delaktighet beskriver i sin rapport "Särskild sårbarhet, särskilt ansvar" (2025) att der hedersrelaterat våld och förtryck som personer med funktionsnedsättning utsätts för kan ta sig uttryck genom exempelvis att personen inte får rätt information om vilka stödinsatser som finns, får tillgång till hjälpmedel för att underlätta vardagen, inte får utbildning i ett språk eller kommunikationssätt som fungerar eller att personen utsätts för nedvärderande och kränkande behandling utifrån sin funktionsnedsättning då den påverkar familjens heder negativt.

I identifieringen av vilka personer och grupper som är extra sårbara i en kontext av hedersrelaterat våld och förtryck ser vi vidare att det krävs ett intersektionellt perspektiv. Exempelvis en person med funktionsnedsättning som även identifierar sig som HBTQI kan utifrån heder utsättas för ytterligare våld och förtryck både på grund av sin funktionalitet samt sexualitet.

I planen lyfts det fram att en viktig faktor för att identifiera våldet och förtrycket är att ställa frågor och våga prata om våldet och förtrycket om en misstänker att någon utsätts. Det är då viktigt att förtydliga att personer kan ha olika kommunikationssätt och behöver stöd för att uttrycka sig. Här blir det då

avgörande att kommunikationen är tillgänglig och sker med hjälp av de sätt som fungerar för personen i fråga utan att familj, partner eller nära anhörig är den som stödjer kommunikationen.

Mycket av planens fokus hamnar på det fysiska våldet. Men det är även viktigt att lyfta fram det psykiska våldet och andra former av förtryck som kan ske till följd av hederskontexten. Exempelvis kränkande och nedvärderande behandling, otillbörligt maktutövande eller att inte få tillgång till rätt hjälpmedel eller kommunikationssätt såsom teckenspråk, punktskrift eller bildstöd.

Vi anser vidare att skolan bör utpekas som en viktig komponent i det förebyggande arbetet. Även om skolan anser sig göra mycket redan i dessa frågor är det viktigt att det finns aktiviteter som riktas mot att förstärka skolans möjligheter till fortsatt arbete.

I de aktiviteter som är kompetenshöjande insatser för tjänstepersoner anser vi att civilsamhället bör vara delaktiga. Civilsamhället besitter unik kunskap och kompetens rörande sina målgrupper och hur arbetet kan utformas för att säkerställa ett inkluderande förebyggande arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Vi vill även ge en generell återkoppling kring att religion inte nämns i planen som en avgörande faktor för varför hedersrelaterat våld och förtryck uppstår. Heder är inget unikt för en specifik religion, och vi ser det inte relevant att utpeka specifika religioner eller trosuppfattningar, utan endast att religion inkluderas som en grund från vilket hedersrelaterat våld och förtryck kan uppstå.

Sammanfattning

Avslutningsvis vill rådet betona vikten av att samverka med civilsamhället i framtagandet av planer som riktar sig till arbetet med att förbättra situationen för stadens befolkning. Samverkan ska ske i ett tidigt stadium, något som inte gjorts vid framtagandet av denna plan, och som reflekteras i de många synpunkter som framförts ovan.

Vi ställer oss positiva till att planen tar ansats för att inkludera funktionsrättsperspektivet i sin utformning, och vill med våra kommentarer belysa vikten av ett helhetsperspektiv i det förebyggande arbetet. Att personer får möjlighet till och förutsättningar för självbestämmande är avgörande. Om personen inte får verktyg för självbestämmande eller möjlighet att uttrycka sig och förstå vad som är ett "vanligt förhållande" och skillnaden på våld och förtryck, är det svårt för den egna samt utomstående att identifiera och förhindra fortsatt utsatthet.

HBTQI-Rådets remissvar

Göteborgs stads handlingsplan för hedersrelaterat våld och förtryck 2025-2027

HBTQI-Rådet tillstyrker Göteborgs stads handlingsplan för hedersrelaterat våld och förtryck 2025-2027.

Vi konstaterar att handlingsplanen skapats i dialog, vilket är mycket bra.

Vi tycker att det är bra att planen har få aktiviteter och kan fokusera på insatserna och att aktivitet 1.1 handlar om att öka kunskapen om HBTQI-personers utsatthet även om vi kanske hade valt ett annat ord.

Vi har dock några tillägg: Utbildningen behöver ta med aspekten om barn och unga som transpersoner då en del känner detta tidigt och då kan utsättas för hedersrelaterat våld. Det är också viktigt att ta upp heteronormativiteteten i utbildningen.

Under aktiviteter i 2.1 står att socialförvaltningen i arbetet med våldsutsatthet och våldsutövning även ska ställa frågor för att upptäcka hedersrelaterat våld och förtryck. Det behöver tas fram frågeställningar för hela staden för att skapa likvärdighet.

Lägga till att skolan behöver fortsätta med sitt pågående arbete kring hedersrelaterade frågor.

Det bör också beaktas att äldre är viktiga personer i detta sammanhang då de många gånger är de som upprätthåller de hedersrelaterade normerna.

Det saknas samverkande diskrimineringsgrunder i handlingsplanen.

Det saknas Vetenskap och beprövad erfarenhet då det inte finns mycket forskning kring heder och hedersrelaterat förtryck när det gäller HBTQI, funktionshinder. Ta fram en aktivitet med civilsamhället och akademien för att arbeta fram forskning för den kunskap som saknas kring hedersrelaterat våld och förtryck.

Det är mycket fokus på våld men det är mer än fråga om könsförtryck än våld för HBTQI personer och funktionshinder tex kläder, beteende, nedsättande attityder.

N164-0215/25 förslag till Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025-2027

Göteborgs Stads pensionärsråd har erbjudits möjlighet att komma med svar på remiss. Göteborgs Stads pensionärsråd ställer sig bakom den föreslagna planen, och önskar komma med nedan synpunkter och reflektioner.

Hedersrelaterat våld försvinner inte för att man blivit äldre.

Äldreperspektivet ska finnas med i alla skeden när hedersrelaterat våld nämns. I planen där utbildning för personal, som sköter äldre nämns, ska äldreperspektivet finnas med. Räcker inte att man skriver vuxna. Tex i aktiviteterna 1.1 och 2.1.

Kommunikationen bör bli bättre. Hänvisning till olika jourer, tex kvinnojour, tantjour, Terrafem och Regionalt stödcentrum ska ges. Information ska ske på stadens hemsida, helst på olika språk. En broschyr om våld bör finnas då många äldre inte är uppkopplade digitalt.

I de kulturer där hedersrelaterat våld förekommer har man sällan hjälp från kommunens hemtjänst. Man bor inte på äldreboende utan får oftast hjälp från närstående. De blir därmed en isolerad grupp.

För GPR:

SKPF, PRO, SPF seniorerna, RPG, RSE

Göteborgs stads råd för den nationella minoriteten romer

Remissvar på förslaget till Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025-2027.

diarienummer N164-0215/25

Beslut om remissvar har tagits per capsulam

Rådet tillstyrker planen med vissa reservationer

Rådet ställer sig bakom Göteborgs Stads övergripande målsättning att ingen ska utsättas för eller begå hedersrelaterat våld och förtryck (HRV/F). För att planen ska bli verkligt verkningsfull krävs dock kompletteringar och förtydliganden.

Det är avgörande att planen bidrar till att säkerställa likvärdigt skydd och stöd till personer inom de nationella minoriteterna som utsätts för hedersförtryck och våld.

Specifika förstärkningar behövs gällande hur man ska säkerställa skydd och stöd för grupper där tillit till myndigheter saknas och där erfarenheten av att inte få stöd vid utsatthet är stor, samt kunskapshöjning om rasism, särskilt antiziganism, och hur dessa påverkar beslut och tillgång till stöd.

1. Bristande efterlevnad av tidigare handlingsplaner – förstärkt uppföljning

I planen beskrivs hur uppföljning ska ske.

Rådet föreslår:

Civilsamhället behöver vara delaktiga i uppföljningen för att säkerställa att specifika gruppers erfarenheter och kunskap tas till vara i utvecklingsarbetet.

Rutinen som ska utformas måste ange tydligt ansvar för att säkerställa att rätt kompetens finns, att likvärdigt stöd ges, och att uppföljningen utgår ifrån diskrimineringsgrunderna.

2. Svårigheter att nå utsatta – särskilt där tillit saknas

Erfarenheten är att staden i dag inte når alla som utsätts för HRV/F – särskilt inte personer inom romska grupper där det finns erfarenheter av att inte få stöd från polis och socialtjänst vid utsatthet, utan att man hänvisas tillbaka till den egna gruppen. Tilliten till myndigheter är låg och kompetensen att arbeta med grupper där tilliten är låg måste stärkas.

Frågor som behöver belysas i planen:

- Hur ska tjänstepersoner identifiera och nå individer som är utsatta eller i riskzonen, särskilt där tilliten är låg?
- Vilka villkor krävs för att få stöd, och vilka sociala/psykiska kostnader riskerar den enskilde?

Exempelvis/bakgrund: En person som lämnar en hederskontext riskerar att förlora sitt hela nätverk och stå utan socialt skydd. Det måste finnas ett säkerhetsnät som tar detta i beaktande.

Rådet föreslår:

Det behövs insatser för kunskapshöjning om hur rasism, särskilt antiziganism, påverkar beslut och stöd till den utsatta.

Det behövs insatser för kunskapshöjning om intersektionell utsatthet.

Kunskap om kulturella och sociala mekanismer krävs för tryggt stöd.

3. Minoritetsperspektivet saknas

Personer tillhörande den nationella minoriteten romer ska ha rätt till likvärdigt skydd som andra.

Därför föreslås: Uppföljningen behöver specifikt beakta hur rättigheter säkerställs utifrån diskrimineringsgrunderna och nationella minoriteter.

4. Förslag på andra konkreta åtgärder

Intern ansvarsskyldighet

- Inför rutiner för att hantera fall där förövare finns inom stadens egen organisation.
- Etablera en visselblåsarfunktion samt stöd till kollegor som slår larm.

Riktlinjer för att nå fler målgrupper

- Inför standardfrågor kring HRV/F inom exempelvis funktionsstöd, BVC, vuxenutbildning och biståndsansökningar – på samma sätt som inom hälso- och sjukvården och polisen.

Utbildning mot antiziganism

- Obligatorisk utbildning för alla medborgarnära tjänstepersoner, intersektionalitet, HRV/F och korrelation samt om Sveriges fem nationella minoriteter.
- Inkludera romsk historia, samt levd erfarenhet av antiziganism i vardagen.

Mentorskap av tidigare utsatta

- Personer med egen erfarenhet av HRV/F kan stödja andra.
- Programmet bör erbjuda handledning och arvode.

Anonym rådgivning på minoritetsspråk

- Digital rådgivning med tillgång till tolkning på tex romani chib.
- Möjlighet till anonym kontakt är avgörande för att våga söka hjälp.

Detta är avgörande för att Göteborgs Stad ska kunna uppfylla sin målsättning – att ingen ska utsättas för eller begå hedersrelaterat våld och förtryck, oavsett kön, etnicitet eller livssituation.

Ungdomsfullmäktiges remissvar till Göteborgs Stads förslag för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025–2027 Dnr N164-0215/25

Ungdomsfullmäktige har tagit del av Göteborgs Stads förslag för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2025–2027 genom att två handläggare från socialförvaltning Centrum kom till ett möte på UF-kontoret 5 maj. Ledamöterna från ungdomsfullmäktige fick fråga och tycka till. Här sammanfattas det ungdomsfullmäktige tycker är särskilt viktigt att tänka på.

Inledning

Ungdomsfullmäktige tycker övergripande att förslaget till Göteborgs Stads plan mot hedersrelaterat våld och förtryck är bra och det är viktigt att också unga får tycka till om innehållet i förslaget som kommer att påverka barn och unga i staden.

Skolan är viktig i arbetet

Skolan är viktig i arbetet. Skolan är en plats där alla barn och unga finns på ett eller annat sätt. Hur kan skolpersonalen gripa in på ett bättre sätt när de misstänker hedersrelaterat våld? Kuratorerna och skolpersonal borde kunna göra mer. Inte bara aktiviteter utan mer handling krävs för att kunna komma åt problemet.

Det är också viktigt att det är tryggt i skolan. Nu är det för lite ordning i vissa skolor. Viktigt att det blir konsekvenser om man bryter mot regler. Barn och unga tillbringar mycket tid i skolan och ska känna sig trygga hela dagen.

Det är viktigt med samverkan mellan skolan och socialtjänsten.

Det är viktigt att eleven/barnet själva blir involverade och att man inte bara pratar om barnet.

Skolan behöver ha en plan för hur de ska agera när de misstänker om det finns hedersrelaterat våld och förtryck.

Det behöver finnas en trygg situation runt omkring barnet. Viktigt att skapa trygghet så barnet vågar berätta. Att barnet inte blir straffat om man vågar berätta. Detta för att barn och unga ska våga berätta om de utsätts.

Det är viktigt att inte missuppfatta barnen och att lyssna på barnen på riktigt och verkligen undersöka vad som är sant. Så man är säker på vad som är sant.

Ungdomsfullmäktige undrar hur man kommer åt och kan jobba med hedersrelaterat våld som är mörklagt, det som inte alltid syns.

Svårt att hinna få tid med kuratorerna. Det kanske inte alltid är kuratorn som är den barnet vågar vända sig till. Det kan kanske vara tabubelagt att prata med en kurator. Därför är det viktigt med kunskap hos många vuxna som finns runt omkring barnen som kan stötta och hjälpa om det behövs.

Metoder anpassade till barn

Ungdomsfullmäktige tycker att det är viktigt att metoderna är anpassade till barn och unga. Hur utformar man enkäter? Svarar verkligen till exempel någon ja på frågan om man utsätter någon för våld?

Viktigt att tänka mycket på hur man informerar barnen. Så barnen själva vet vad som är rätt och inte. Vissa familjer bestämmer till exempel att deras barn inte får vara med på vissa fritidsaktiviteter eller vissa lektioner. Eller bestämmer vilka kläder barnen ska ha på sig och vilka andra barn de får vara med.

Utbilda rätt personer

Ungdomsfullmäktige tycker det är viktigt att utbilda personal och vuxna. Men det är också viktigt att utbilda rätt personer, alltså de personerna som barnen kan och vågar vända sig till.

Viktigt att alla vet bakgrunden till de värderingar hedersrelaterat våld kommer ifrån. Kanske behövs mer kunskap kring att det. Obligatoriska utbildningar för föräldrar kanske skulle vara något så man vet att det är förbjudet enligt svensk lag.

I många sammanhang lämnas barn och unga ensamma. Det är viktigt att det finns vuxna som agerar och stöttar i både skolan och på fritiden. Familjesituationen ser så olika ut för alla, då att det extra viktigt att ha bra vuxna som ser och agerar om man behöver hjälp på något sätt. Både om det gäller stöd i skolan eller om man blir utsatt eller om någon kränker eller mobbar.

Jobba mer skyndsamt

Allt tar för lång tid. Ibland är det för mycket prat i stället för att bara göra.

Vissa lösningar behöver göras nu och man behöver jobba snabbare. Kuratorer och skolpersonal behöver ha kontakt med socialtjänsten.

Även om staden har fungerande rutiner så verkar det inte fungera fullt ut. Skolfrånvaro anmäls inte, utredningar tar tid dröjer och barnet får inte det skydd det behöver. Både inom socialtjänst och skola finns hög arbetsbelastning, personalomsättning och otillräcklig kompetens när det gäller hedersrelaterad problematik.

Bra plan men hur ska den sista aktiviteten om kartläggning av barn utomlands gå till-hur görs den kartläggningen och kan det verkligen fungera? Den behöver utvecklas enligt ungdomsfullmäktige. Får myndigheten tag på ett barn som blivit bortfört?

Hur hittas barn som blir utsatta? Det kanske inte alltid är så lätt att se att barnen blir utsatta? De kanske inte alltid själva ber om hjälp eller vågar. Hur ger man dem hjälp?

Det ska vara självklart att alla som behöver extra stöd på olika sätt, tex olika funktionsvariationer ska få det likvärdigt. Idag är det inte så. Det är också viktigt att mobbing och diskriminering inte får förekomma i skolan.

Viktigt att utgå ifrån diskrimineringsgrunderna i planen. Vissa frågor har kopplingar till vissa religioner. Det går inte alltid att utesluta religion.